

Sreda, 12. januar 2005.
Svedok Patrik Bario (Patrick Barriot)
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa glavnim ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, prema vašim saznanjima, tu smo stali, Amerika (United States of America) je učestvovala u operaciji "Oluja" u kojoj je preko 200.000 Srba isterano, to je inače lord Owen (David Owen) nazvao najvećim etničkim čišćenjem u konfliktima u Jugoslaviji i masovnim ubistvom ogromnog broja civila. Jedna stalna članica Saveta bezbednosti (UN Security Council) učestvuje u etničkom čišćenju zona pod zaštitom Ujedinjenih nacija (United Nations), a koje je pod zaštitom stavio upravo taj Savet bezbednosti ...

TUŽILAC NAJS: Ovo je pitanje koje se pretvorilo u izjavu. Prvi deo izjave je bio "Amerika je učestvovala u operaciji 'Oluja' u kojoj je preko 200.000 Srba isterano", dakle tu se govori o navodnoj umešanosti Amerike, ukoliko je uopšte učestvovala u operaciju "Oluja" i navode se sveukupni rezultati. Kao rezultat imamo jedno tendenciozno pitanje. Optuženi bi trebalo da se ograniči prilikom takvih izjava, jer sam svedok treba da odgovori.

SUDIJA ROBINSON: Da, slažem se, ovo nije relevantno. Molim vas da postavite drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam što je gospodin Najs (Nice) nervozan u vezi sa tim ...

SUDIJA ROBINSON: Vi treba da postavite drugo pitanje. Doneo sam odluku o vašem prethodnom pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, pukovniče Bario (Patrick Barriot), juče smo prekinuli rad kada ste vi objasnili da su mimo bilo kakvog ovlašćenja Ujedinjenih nacija Amerikanci učestvovali u operaciji "Oluja". Recite šta znate o toj operaciji?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, gospodine predsedniče, moj odgovor biće veoma jasan. Tu se ne radi o navodnom učestvovanju Sjedinjenih Američkih Država kao što je maločas rekao gospodin Najs, to je notorna činjenica. Radilo se o učestvovanju na dva nivoa. Sa jedne strane imate direktnu vojnu intervenciju, jer u prvim danima operacije "Oluja" američko vazduhoplovstvo je poslalo dva mlaznjaka koji su došli sa nosača aviona "Ruzvelt" (Roosevelt) i bombardovali Knin. To je direktno učešće američke vojske na samom početku operacije "Oluja". Dakle, oni su obezbedili vazdušni prostor nad Krajinom kako bi hrvatska vojska mogla da interveniše. Sa druge strane imate i indirektnu intervenciju putem one privatne vojne kompanije MPRI (Military Professional Resources Incorporated) koju smo već spomenili. To je jedna vojna privatna kompanija koja ima ugovor sa Pentagonom (Pentagon) i njihovi specijalisti intervenisali su kao instruktori i savetnici hrvatske vojske, a kako bi omogućili izvođenje operacije "Oluja". Njihove instruktore smo vide i tokom operacija "Oluja" na teritoriji Krajine, posebno u Kninu i to su kanadski vojnici u Kninu sasvim nedvosmisleno rekli. Prema tome, američko učestvovanje nije tek navodno. To je jedna direktna intervencija, direktna i indirektna i to je nešto šta je dokazano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li ste videli u Krajini, u vreme sukoba između muslimanskih snaga u bihaćkom džepu, po podacima kojima ja raspolazem, da li je tačan podatak da je bio oko 40.000 muslimanskih izbeglica u Krajini?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Tu brojku mogu da potvrdim. To se dogodilo u leto 1994. godine. Peti korpus Armije Bosne i Hercegovine u bihaćkom džepu, pod komandom generala Atifa Dudakovića započeo je napad, posebno na području Velike Kladuše i proterao je do nekih 40.000 Muslimana koji su bili verni Fikretu Abdiću. Tih 40.000 Muslimana proterano je prema Krajini i oni su smešteni u izbegličke logore koje sam ja lično posetio zajedno sa ljudima iz UNHCR-a (United Nations High Commissioner for Refugees), to je bio Bertrand Dupaskje (Bertrand Dupasquier). On je bio zvaničnik odgovoran za te ljude. Tih 40.000 ljudi smešteni su u logore Batnoga i Turanj gde se lokalno stanovništvo o njima brinulo sa mnogo humanosti, lokalno stanovništvo Krajine. Oni su ih hranili, brinuli se o njima, pružili im medicinsku negu ako su bili ranjeni ili bolesni ili trudnim ženama pred porođajem, dakle oni su zbrinuti. Svi ti Muslimani bili su na te dve lokacije, Batnoga i Turanj ...

prevodioci: Ako je prevodilac dobro razumeo.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: I smešteni su takođe u glinsku bolnicu gde im je pružena apsolutna nega. Dobili su transfuzije, dobili su pomoć bez ikakve diskriminacije i vrlo često ono malo zdravstvenih potreština koje su preostale u glinskoj bolnici, dato je muslimanskom stanovništvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su te izbeglice, znači tih 40.000 Muslimana koji su došli u Krajinu, imali mogućnost da odu u Hrvatsku ili bilo gde drugo?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne, to je bilo nemoguće. Bilo im je nemoguće da izađu i da potraže utočište negde drugde. Jedini put koji su imali, jedina mogućnost koja im je kasnije ponuđena, bila

je povratak u bihaćki džep početkom 1995. godine i upravo u bihaćkom džepu, veliki broj njih masakrirao je Peti korpus Armije Bosne i Hercegovine, ali i hrvatske trupe koje su se infiltrirale u Bosnu i Hercegovinu i Zapadnu Bosnu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je tu bio i dvostruki tretman i muslimanskog stanovništva, oni koji su bili na strani Alije Izetbegovića dobijali su podršku, a oni koji su bili na strani Fikreta Abdića, oni su bili izloženi svim mogućim nevoljama, uništenju, progonu i tako dalje?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Oprostite, nisam dobro shvatio pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da su Muslimani koji su bili na strani Fikreta Abdića, uključujem i tih 40.000 izbeglica proteranih, praktično bili žrtve progona muslimanskih i hrvatskih snaga?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, svakako, apsolutno. 1994. godine bilo je jasno da centralne vlasti u Sarajevu i Izetbegovićevo vojska pokušavaju da učine sve šta mogu kako bi eliminisali Fikreta Abdića i uklonili sve Muslimane iz bihaćkog džepa koji su bili na Abdićevoj strani. Dakle, oni su se nalazili, bili su izloženi raznim udarima, bili su žrtve centralnih vlasti u Srajevu, ali su isto tako pali u šake i hrvatskim snagama koje su želele da uklone svaku podršku krajiškim Srbima, mislim tu na podršku od Muslimana koji su bili u bihaćkom džepu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vlastima Republike Srpske Krajine bilo jasno, sobzirom da ovi Muslimani nisu imali gde da idu, da jedan priličan broj tog stanovništva može trajno da ostane u Krajini?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, po mom mišljenju tu nije bilo nikakvih problema. Mislim tu na dobrodošlicu Muslimana u Krajini, jer još i pre nego što je formiran Peti korpus u bihaćkom džepu, bilo je očigledno to da vrlo često Muslimani dolaze iz Velike Kladaše i

okolnih područja u Glinu gde su zbrinuti, gde su mogli da ostanu na sigurnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa recite mi, gospodine Bario, u vezi sa jednim citatom koji želim da vam pročitam, iz ove takozvane hrvatske optužnice, to je tačka 6, ja imam ovaj revidirani primerak samo na engleskom jeziku, u tački 6 kaže: "Cilj ovog zajedničkog zločinačkog poduhvata", a pre toga se kaže, "Milošević je učestvovao u zajedničkom zločinačkom poduhvatu." "Svrha tog zajedničkog zločinačkog poduhvata bila je prisilno uklanjane većine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva sa otprilike trećine teritorije Hrvatske". Sad naglašavam: "On je planirao da to postane deo nove države pod dominacijom Srba putem počinjenja zločina" i tako dalje. Dobro, da li možete da komentarišete kakav je to plan mogao da bude, ako oni primaju, primaju toliki broj Muslimana, odnosno nesrpskog stanovništva, o njima se brinu i ne proteruju ih?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude mislim da samo pitanje otkriva da je neprimereno. Nije na ovom svedoku da to komentariše.

SUDIJA ROBINSON: Ovaj svedok može da komentariše činjeničnu situaciju.

TUŽILAC NAJS: On može da svedoči o činjenicama, ali ne može da da komentare koji se sada od njega traže. Na sudijama je da o tome odluče.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da morate da preformulišete pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, da li ova činjenica o kojoj ste govorili, o prihvatanju toliko hiljada Muslimana na područje Republike Srpske Krajine isključuje svaku mogućnost da su te vlasti imale nekakav plan da nesrpsko stanovništvo isteraju sa tog područja?

SUDIJA ROBINSON: Ne vidim kako bi on mogao da odgovori na to pitanje. Ne, nemojte da odgovorite na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Možda će odgovoriti na jedno drugo pitanje kasnije koje se tiče takođe ovde ovih manipulacija, ali prethodno da se vratimo, samo bih vas zamolio da kratko komentarišete dokument koji je u tabulatoru 27 ovih vaših dokaznih predmeta i koji je zvanični dokument Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine, od 20. septembra 2001. godine. Samo ću, preskočiću ...

TUŽILAC NAJS: Mislim da još nismo dobili prevod, proveriću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jeste, jeste, dobili ste prevod.

TUŽILAC NAJS: A možda je to u svežnju dokumenata koji je išao sa svedokinjom Krepen (Eve Crepin). Tabulator 26 u dokumentima svedokinje Krepen je isti dokument, dakle imamo prevod.

SUDIJA KVON: A mi imamo i 27 na engleskom.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 27 u Krepen, u Bario je 26, dakle imamo engleski prevod u tabulatoru 26.

SUDIJA ROBINSON: Dobro i mi to imamo na engleskom, izvolite, nastavite. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tabulator 26 ...

SUDIJA ROBINSON: Morate da nam kažete koji deo tog tabulatora 26 želite da pročitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, samo poslednji paragraf. Samo poslednji pasus. To je u kontekstu ovoga, radi se o istrazi ovoga, 11. septembra i onda kaže, dokument su potpisali i direktor

službe i zamenik direktora, dva zamenika direktora službe, a upućen je predsedniku Saveta ministara Bosne i Hercegovine. Taj pasus glasi: "Istoga dana u 19.32, INTERPOL Visbaden (Wiesbaden) nam je uputio zahtev za proveru izvesnog Muhamed Ata (Mohammed Atta) koji, prema njihovim informacijama, navodno boravi u malom selu Bakotić osam kilometara severno od Maglaja u 1999. godine." Dakle, u 1999. godine. "Uz zahtev je priložena kopija fotografije lica Muhamed Ata kojeg bi trebalo da identifikuje izvesni Mehmed Hasanić iz sela Bakotić. Zahtev INTERPOL iz Visbadena prosledili smo MUP-u Bosne i Hercegovine" i tako dalje. To je, reč je o licu koje je upravljalo jednim od aviona koji je pogodio Svetski trgovački centar (World Trade Centar). Muhamed Ata, to je valjda svakom poznato. A ja sam vam prikazao smotru kod Maglaja koju je vršio Izetbegović, cele brigade mudžahedina. A ovaj je 1999. godine u Bosni i Hercegovini, što ukazuje da je i ranije bio i govorim o onom utemeljenju terorističke mreže u Bosni i Hercegovini. Molim vas komentarišite ovaj dokument.

SUDIJA ROBINSON: Nemojte od njega da tražite da nešto komentariše. Morate da postavite konkretno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro dobro, gospodine Robinson (Robinson). Da li je ovo jedna od potvrda o postojanju ove terorističke mreže na području Bosne i Hercegovine, ovde u ovom slučaju direktno povezane sa događajem od 11. septembra?

SUDIJA ROBINSON: Ovde nema ničega šta bi to sugerisalo, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS: Mislim da je ovo izuzetno sugestivno pitanje, ako je postavljeno na ovakav način. Ja neću stalno da ustajem da se tome protivim, ali siguran sam da optuženi koji do sada vrlo dobro zna kako ovo suđenje funkcioniše, prepoznaje razliku.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), juče ste vi, odgovarajući na moje pitanje objasnili kako dokazi o terorizmu u Bosni mogu da budu relevantni za konkretne optužbe. Želeo bih da malo to elaborirate, jer mi to još uvek nije jasno.

ADVOKAT KEJ: Ova linija ispitivanja nije zapravo nešto šta sam ja predviđao ili uopšte znao o tome. Kao što vi znate, ja ne dobijam nikakva uputstva. Mislim da smo sada u situaciju u kojoj je optuženi postavio pitanje o tome da je terorizam duboko ukorenjen u tom delu sveta. Dakle, Odbrana pokušava da poveže korene terorizma u Bosni sa događajima koji su se dogodili unutar parametara optužnice. Dakle, to je jedan konzistentan pristup koji traje već celo suđenje. A ovo je tek jedan dobro poznati primer čoveka po imenu Muhamed Ata koji je zajedno sa drugima odgovoran za događaje od 11. septembra, otmicu aviona i teroristički napad u Sjedinjenim Američkim Državama. Dakle, mi pokazujemo da na osnovu primljenih informacija, da je moguće ustanoviti da je on bio u Bosni i Hercegovini u jednom trenutku.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Oprostite, gospodine Kej, jeste li završili?

ADVOKAT KEJ: Da, jesam.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi ćemo da dozvolimo ispitivanje po toj liniji, međutim morate da budete konkretni i fokusirani, jer, na kraju krajeva, mi moramo da saznamo na koji način ovo pitanje terorizma utiče na pitanje krivice ili nevinosti po optužbama sadržanim u optužnici. Prema tome, na osnovu toga što postoji izvesna relevantnost u vašoj odbrani, dozvolićemo tu liniju ispitivanja, ali ćemo sve pažljivo da nadgledamo.

SUDIJA BONOMI: Pukovniče, pre nego što vam gospodin Milošević postavi pitanje, želim da vas pitam otkuda vama taj dokument?

SVEDOK BARIO: To sam dobio od obaveštajnih službi i dobio sam ovlašćenje da to iznesem, jer Francuska (France) Vlada nije označila taj dokument kao poverljiv.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, da li ovaj dokument potvrđuje činjenicu o ukorenjenosti terorizma u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, apsolutno, ali pre nego što odgovorim na pitanje hoću da naglasim nešto u odnosu na argumente koje je izneo gospodin Najš. Juče je osporavao verodostojnost, jer je rekao da nemam dokumente da potkrepim to šta govorim, a danas kada pružam određene elemente i dokaze vezane za terorizam, on pokušava da ospori prezentaciju tih dokumenata i moj komentar o njima. Što se tiče odgovora na ovo pitanje, odgovor je jasan: dokumente Ministarstva inostranih poslova ...

SUDIJA BONAMI: Pre nego što odgovorite, ja moram da kažem da ne smatram da je to stav gospodina Najša. On se nije protivio prezentaciji tog dokumenta, već se usprotivio određenim neprijatnim pitanjima. Dakle, morate da znate da vas tužilac ovde ne tretira na nekorektan način.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pre nego što svedok odgovori, vraćam se na pitanje veze između terorizma i optužbi sadržanih u optužnici. Ukoliko možete da dokažete da je terorizam tamo bio zaista ukorenjen, gde vas to odvodi? Šta nam to otkriva, u smisli vaše odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, upravo sam u uvodnom izlaganju objasnio da su zapadne zemlje podržale u Hrvatskoj snage nacizma, u Bosni i na Kosovu snage islamskog fundamentalizma i terorizam što je potpuno suprotno svakom zdravom razumu, a sve je upotrebjeno upravo u vršenju tog zločinačkog poduhvata koji je izveden protiv

Srba. Videli ste kako se stvar razvijala u Hrvatskoj, kako se razvijala u Bosni, kako su formirane paravojne formacije u Bosni, ko je u njima učestvovao i ako su to sve pozitivne, ove, pojave, onda ja nemam potrebe da ih objašnjavam. A inače u vezi sa vašim malopredašnjim uputstvom, gospodine Robinson, ja sam do sada razumevao upravo da onaj ko nešto optužuje to treba da dokazuje, a ne da onaj ko je optužen, da treba da dokazuje da nije kriv. A vi stalno objašnjavate ovo drugo. Valjda nije obaveza ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustaviću vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... nego je naprotiv obaveza gospodina Najsa da dokaže šta je tačno.

SUDIJA ROBINSON: Zaustavio sam vas, gospodine Miloševiću, jer ovaj komentar pokazuje da vi ne shvatate način na koji funkcioniše rad ovog Pretresnog veća. Mi imamo obavezu da prihvatamo dokaze, ali samo dokaze koji su relevantni. I to važi za Odbranu kao i za Tužilaštvo. I prilično mi je teško, govorim sada u svoje ime, da shvatim vezu između ukorenjenog terorizma u Hrvatskoj u to vreme, odnosno u Bosni i pitanje vaše krivice ili nevinosti. Mogu da shvatim neku indirektnu vezu, čini mi se, ali još uvek nisam sasvim uveren u to. Možda je to moja slabost. Vidim neku marginalnu relevantnost i zahvaljujući tome vam dozvoljavam da postavljate pitanja, ali pitanja moraju da budu konkretna i fokusirana.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Postavite pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, da li ovo predstavlja potvrdu tvrdnje o ukorenjenosti terorizma u Bosni i Hercegovini?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja pokušavam da se ne mešam u ovu debatu, ali sugerišem, uz svo dužno poštovanje, da je prikladno da se postavljanje pitanja od strane optuženog svedocima na ovakav način ograniči. Ukoliko postojanje terorizma na toj teritoriji jeste relevantno ili može da bude relevantno, onda svedok može da pruži određeni dokument poput ovoga, gde može da se pokaže da je čovek poput Ate bio negde u određenom trenutku. Međutim, znam takođe da je taj isti Ata bio u više drugih evropskih zemalja u različitim trenucima, ali to nema isti značaj. Dakle, trebalo bi ograničiti svedočenje na prisutnost određenog teroriste na određenoj teritoriji, međutim ne treba dozvoliti da se postavljaju pitanja poput onih koja su upravo postavljena, koja su sugestivna i koja nemaju nikakvu drugu vrednost. Jedini drugi način na koji bi se prikladno postavila pitanja je da se omogući da optuženi pita svedoka "da li znate za tog i tog teroristu koji je učestvovao u određenim delima za koja se ja teretim". To bi bilo u redu, inače je neprihvatljivo.

SUDIJA BONOMI: A šta je, gospodine Najs, sa pitanjima vezanim za terorističke akte protiv Srba u Bosni?

TUŽILAC NAJS: Mogu da shvatim potencijalni značaj toga ukoliko bi to dovelo do izmene slike o opštoj situaciji, međutim, naravno, tu bi se radilo o jednom konkretnom pitanju ponovo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ona što je izneo gospodin Najs je zasnovano. Vi možete da mu postavite pitanje da li on zna za prisustvo terorista ili određene konkretne osobe, međutim ne dozvoljavam vam da pitate svedoka da potvrdi da taj pasus dokazuje da je terorizam tamo bio ukorenjen. Mi imamo dokument pred sobom i možemo sami da ga pročitamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto je gospodin Najs postavio pitanje da li su upotrebljeni protiv Srba, ja ću postaviti dalje pitanje: da li su, gospodine Bario, teroristi u Bosni upotrebljavani protiv Muslimana u funkciji terećenja Srba za zločine koje su napravili?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, moj odgovor sadržiće više elemenata. Sa jedne strane, već od juče dajem precizne, konkretne činjenice sa imenima vezanim za islamske teroriste. Juče sam vam dao imena Krostofa Kazea (Christophe Caset), Lajonela Dumona (Lionel Dumont) i Mulo Bugelu (Mouloud Bouguela) koji su bili u Bosni i u islamističkim mrežama vezanim za Al Kaidu (Al Qaeda) i alžirsku "Džiu" (GIA) i koji su bili u Bosni, koji su se borili protiv srpskih snaga i civila i koji su takođe učestvovali u terorizmu u Francuskoj. I takođe sam danas pomenuo da je gospodin Muhamed Ata bio u jednom bosanskom selu 1994. godine i 1995. godine. Takođe je bio tamo i 1999. godine, dakle to su konkretni elementi i jasno je da to nisu ljudi koji su slučajno putovali tamo i provodili 48 sati u hotelu u Sarajevu, već su to ljudi koji su bili u islamističkim mrežama u Bosni, na Kosovu i na severu Albanije (Albania). Dakle, jasno je da su učestvovali u terorističkim akcijama. Da bih odgovorio na pitanje gospodina Miloševića, mogu da kažem da imamo više primera, brojne primere terorističkih akata protiv Bošnjaka i takođe je došlo do više napada protiv francuskih "Plavih šlemova" (Blue Helmets) čak je 56 pripadnika francuskih "Plavih šlemova" poginulo između 1991. godine i 1995. godine, a dve trećine njih pogođeni su od strane muslimanskih snajperista, na osnovu naređenja gospodina Izetbegovića i niko to ne može da opovrgne. A što se tiče terorističkih napada u Sarajevu, mogu da vam kažem da svi francuski balistički eksperti se slažu kada kažu da 27. maja 1992. godine, kada je došlo do napada na Markale i 5. februara 1994. godine, kada je došlo do drugog napada, kao i 2. avgusta 1994. godine, sve te napade nisu izazvali Srbi, već su ih izazvali muslimanski snajperi. I ukoliko kažete da je to neistina, u tom slučaju vi opovrgavate i izjavu gospodina Mekenzija (Lewis MacKenzie), kanadskog generala, gospodina ser Majkl Rouza (Michael Rose), britanskog generala, takođe osobe koje je bila vrhovni komandant francuske vojske, zatim Pjer Mari Galoe (Pierre-Marie Gallois) i brojnih drugih autoriteta u Francuskoj i na drugim mestima.

SUDIJA BONOMI: Pukovniče Bario, pitanje se ticalo da li su teroristi korišćeni za napade na Muslimane da bi se za to kasnije teretili Srbi i da li se vaš odgovor u određenom delu ticao tog pitanja?

SVEDOK BARIO: Da, jer u drugom delu odgovora sam se bavio eksplozijama u Sarajevu koje su podmetnuli Muslimani i čije su žrtve bili Muslimani u Sarajevu.

SUDIJA ROBINSON: Koje dokaze imate da biste odgovorili na pitanje gospodina Miloševića, da je to učinjeno kako bi se za to kasnije optužili Srbi? Da li možete da odgovorite na taj deo pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pa Srbi su ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne, morate da dozvolite svedoku da odgovori.

SVEDOK BARIO: Da, postoje brojni dokazi i izjave davane nakon tih događaja i neću moći da vam to kažem ukratko. Ja ovde imam sve izjave francuskih oficira i generala u vezi sa tm događajima, gde se kaže da je nemoguće optužiti Srbe za te eksplozije, već da se radilo o eksplozijama koje su podmetnuli Muslimani. Ja mogu da vam pročitam te izjave ako želite. Takođe bih hteo ... Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Ne, mislim da ste odgovorili na pitanje, mada možda niste u mogućnosti da to potpuno uradite. Gospodine Miloševiću, molim vas da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo jednu kratku ekskurziju, samo jedno kratko pitanje. Vi ste bili u Topuskom, pukovniče Bario, je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, gospodine predsedniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste tamo sretali izvesnog Slobodana Lazarevića i ako jeste, šta možete da kažete o njemu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, sreo sam gospodina Slobodana Lazarevića više puta, zato što je on učestvovao na brifinzima UNPROFOR-a (United Nations Protection Force) u Glini, radilo se o jednoj osobi koja je bila malo čudna, to je bio jedan mitoman, niko ga nije ozbiljno shvatao i puno toga šta je govorio bilo je kontradiktorno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavio sam to pitanje zao što je on bio svedok ove strane preko puta, pa vam na to skrećem pažnju. E sad, pukovniče Bario, što se tiče Bosne, vi ste bili u kontaktu sa Radovanom Karadžićem. Pretpostavljam da ste razgovarali o situaciji u Bosni i Hercegovini. Šta je bila sadržina tih razgovora?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da više puta sam se sastao sa predsednikom Radovanom Karadžićem, pre svega tokom 1995. godine. Kao što sam juče već rekao, ja sam objavio i jedan od njegovih članaka u mom delu "Ubistvo jednog naroda, Srbi u Krajini" (The Murder of a People, Serbs in Krajina) i takođe sam više puta otišao tamo sa ekipom francuske televizije koja je napravila reportaže vezane za Radovana Karadžića, neke su prikazane, neke nisu. Tokom razgovora sa predsednikom Karadžićem, pre svega smo govorili o političkoj situaciji, uopšteno govoreći o Bosni i integralizmu u koji je zapala sarajevska Vlada, tačnije SDA Alije Izetbegovića i to je zabrinjavalo Radovana Karadžića i takođe smo puno govorili o situaciji u bihaćkom džepu, jer je on smatrao da je ta situacija tipična i da pokazuje napetosti koje postoje između integralizma SDA Alije Izetbegović sa jedne strane i s druge strane umerenih Muslimana koji su želeli mir sa Srbima, a tu pre svega mislim na Fikreta Abdića. I on je pre svega naglašavao činjenicu da je Fikret Abdić osoba koja ima legitimnost, sobzirom da je tokom izbora 1990. godine on bio na prvom mestu. Često mi je govorio da su sledbenici Alije Izetbegovića pokušali da ubiju Fikreta Abdića i takođe mi je govorio o vojnim operacijama Petog korpusa Armije Bosne i Hercegovine, a koji je dobio, još jednom, podršku američke vojske, jer su oni dobili opremu i naoružanje od američke vojske, uprkos embargu na naoružanje. I

on je smatrao da to jasno pokazuje da je posle izbora došlo do jačanja, malo po malo, ali sve više, integralizma unutar sarajevske Vlade i takođe je govorio o činjenici da su se oni protivili ne samo Srbima i Hrvatima, već i umerenim Muslimanima u Bosni koje je, kao što sam rekao, predvodio Fikret Abdić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja moram da vam skrenem pažnju da je prevod na srpski jezik, ako se ovo može nazvati srpskim jezikom, jako slab. Pretpostavljam da nije reč o neznanju, već, jednostavno, nevoljno se prevode stvari koje se ne sviđaju prevodiocu. To sam primetio i juče i skrećem vam na to pažnju, a vi radite sa tim šta hoćete. Ovde lepo kaže na engleskom "od izbora, malo po malo, islamsko-fundamentalističke vlade su se", jednostavno iskrivljava se prevod na srpski jezik i molim vas da imate to u vidu, jer ja to neću tolerisati više. To je bilo i juče i to nema nikakvog smisla. Idemo dalje.

SUDIJA ROBINSON: Zaustaviću vas.

TUŽILAC NAJS: Ovo je izuzetno neprijatna izjava o prevodiocima i ako optuženi može da identifikuje određeni element greške, onda on to treba da učini na neutralan način i da omogući prevodiocu da odgovori na to. Međutim, potpuno je neprikladno da on da izjavu kao što je to učinio o ljudima koji godinama rade na ovom Sudu i kojima je posao samo otežan repetitivnim pitanjima i odgovorima. On je rekao ovde da se ovde pominjao integralizam, da to nije bio slučaj sa originalom i predlažem da prevodioci objasne kako su čuli tu reč i kako su je preveli.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs, vaš komentar je sasvim na mestu. Gospodine Miloševiću, vaš komentar nije bio prikladan i potpuno ste zanemarili težak posao koji profesionalno obavljaju prevodioci. Tražiću da identifikujete deo za koji kažete da nije bio dobro preveden i tražiću od prevodioca da daju svoj komentar. Mislim da je to bilo pominjanje integralizma na srpskom jeziku?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da. Ovde se govori o islamskom fundamentalizmu što je, naravno, razumljivo za one koji ovo prate. Više od polovine ne može da razume šta je to integralizam o kome ovde prevodioci govore. I ne znam odakle im to. Ja gledam na transkriptu šta je vaš stenograf uhvatio i slušam prevod. To se razlikuje i ne znam zašto ja ne bih mogao da stavim primedbu na to, to ne razumem.

SUDIJA ROBINSON: Naravno da možete, ali morate to da učinite na jedan način koji je prikladan. Znači da uzmete u obzir težinu posla prevodilaca ovde. I moram da kažem da mi kao Pretresno veće smatramo da oni svoj posao rade na visokom nivou, što ne znači da nikada ne prave greške. Dakle, za "integralizam" vi kažete da je trebalo da se kaže "fundamentalizam", je li to tačno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tako piše u transkriptu. Ja ne znam šta je trebalo reći, ali u transkriptu piše o islamskom fundamentalizmu. Ja čitam ovde transkript i slušam prevod, a što se razlikuje. Ali dajte da ne gubimo vreme. Stavio sam primedbu i nadam se da će voditi računa kako prevode.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali hteo bih da kažem da se Pretresno veće ne slaže sa načinom na koji ste izneli prigovor. Gospodin Najs je potpuno u pravu. Ova procedura mora da se vodi na nivou koji je prikladan sobzirom na prirodu našeg posla i težinu našeg posla ovde. I vi morate da pokažete poštovanje prema prevodiocima i nećemo da prihvatimo takve komentare. Ako postoji greška, ukažite nam pažnju na to i mi ćemo je ispraviti, ako treba.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Molim prevodice da prokomentarišu ovaj pasus.

prevodioci: u engleskom prevodu je ta reč prevedena kao "fundamentalizam", a ja sam se na srpskom opredelila za bližu reč francuskom originalu, integralizam.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da smo dobili objašnjenje i da možemo da nastavimo. Gospodine Miloševiću, molim vas da vodite računa o tome šta sam rekao o vašem stavu prema prevodiocima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja uopšte nemam negativan stav prema prevodiocima, ali očekujem da se korektno prevodi i to je sve i ne znam zašto bi to bilo kome smetalo.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, ja govorim u svoje ime i mislim da vi treba da se izvinite prevodiocima, ukoliko ne osporavate ono šta je prevodilac upravo objasnio.

prevodioci: Prevodilac će ukratko na srpskom da kaže ono šta je maločas rečeno na engleskom, a to je da je na originalu reč "integrist", na francuskom upotrebljena, engleski prevod je to preveo kao fundamentalizam, a ja sam se na srpskom opredelila za bližu reč francuskom originalu, integralizam. Dakle, to je objašnjenje koje sam maločas dala na engleskom jeziku Pretresnom veću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije samo reč o toj greški. Ja ne mogu da pratim sve. Ima potpuno nerazumljivih delova rečenica, da li je neko protiv nekoga, ne može da se uhvati ko je protiv koga i tako dalje. Kad pogledam traku kako je snimljena, onda ću moći dalje da vam uporedim. Ja ne mogu sada da se bavim, da se bavim upoređenjem svih reči. Uzeo sam ovu koju sam uporedio sa engleskim iz transkripta, jer ja francuski prevod ne slušam, nego slušam srpski prevod, ali tu ima više grešaka, nije reč samo o jednoj. Inače, zbog te jedne ne bih svakako reagovao. Prema tome ne vidim zašto bih imao da se izvinjavam prevodiocima, gospodine Bonomi (Bonomy), jer ja nisam napravio grešku.

SUDIJA BONOMI: Da li prihvatate objašnjenje prevodioca u vezi sa ovim pitanjem ili ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sa ovim, sa ovom reči "integralizam", da, objašnjenjem reči integralizam, ali ne celog konteksta prevoda koji je prilično nerazumljiv, bar kad je reč o srpskom prevodu o čemu govori svedok. Da li će da prevede integralizam na jedan ili drugi način, to na kraju krajeva nije ni najbitnije. Uzeo sam to kao razliku. Ali da ne gubimo vreme, molim vas, vreme mi prolazi, pretpostavljam da mogu da nastavim.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, neću da vam dozvolim da na jedan opšti način kritikujete prevođenje, na način na koji ste to upravo učinili. Kažete da je to ponekad sasvim neshvatljivo. Ako vi ustanovite neku grešku po vašem mišljenju, ukažite nam pažnju na to. Međutim, zaista je potpuno nekorektno i neprihvatljivo da na opšti način kritikujete tako prevod, a da ne ukažete na konkretnu grešku u prevodu. To nije pravedno postupanje, sasvim je neprihvatljivo i hteo bih da kažem u ime Pretresnog veća da mi smatramo da je prevod na izuzetno visokom nivou i želimo da se zahvalimo prevodiocima koji nastavljaju da obavljaju taj posao. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, stali smo kod vašeg razgovora sa Karadžićem. Da li ste razgovarali još o čemu osim o bihaćkom džepu, Fikretu Abdiću, sukobu između Muslimana, da li smatrate nešto posebno važno da istaknete ili jednostavno možemo da idemo dalje?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, hteo bih da naglasim dve stvari. Posle ovih razgovora koje sam imao sa predsednikom Karadžićem, on je vrlo često ponavljao da je u XX veku došlo do pojave neprirodnih saveza između Hrvata i drugih i on se nada da će u XX veku doći do saveza između Hrvata i Srba koji će se udružiti i boriti se protiv muslimanskog fundamentalizma u Bosni. To je prva stvar koje se jasno sećam u vezi sa našim diskusijama. Druga stvar je ona o kojoj smo razgovorali, koja se ticala otcepljenja od Beograda. Ja

se sećam da je on rekao da "ovo otcepljenje nije prouzrokovano od nas", on je često govorio da nije nikada dobio nikakva naređenja iz Beograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E ovo sad ne razumem, moram da vam kažem. Ja sam čuo na srpskom jeziku "otcepljenje", ovde kaže "*brake away from the Belgrade*". Ne razumem šta znači "otcepljenje od Beograda". A ne znam šta je svedok rekao na francuskom jeziku.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Dakle, ponoviću ovo šta sam rekao. Tokom ovih diskusija kojima su prisustvovali nekoliko francuskih novinara, mi smo razgovarali o rascepu ili udaljavanju od Srba, koje je postojalo između Srba u Bosni i Beograda. Predsednik Karadžić je zapravo govorio o tome da to što je došlo do rascepa između njih nije prouzrokovao on, ali da to samo po sebi nije bila nikakva uteha za njega. Pored toga je rekao da nije dobio nikakva naređenja iz Beograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste više puta sreli i generala Mladića, je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, ja sam upoznao generala Mladića 1995. godine, pored toga smo razgovarali konkretno u junu 1995. godine u Bijeljini u septembru 1995. godine u Banja Luci i u to vreme sam takođe objavio jedan njegov članak u svojoj knjizi i takođe sam ovlastio TV ekipu francuske televizije da obavi intervju sa generalom Mladićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, postaviću vam sada dva pitanja u vezi razgovora sa generalom Mladićem, pa ćete mi reći da li ste o tome razgovarali ili ne, ali mene interesuje da li ste preciznije razgovarali o tome šta se dešavalo u zaštićenim zonama UN, šta se dešavalo u Sarajevu, da li je bilo reči o događajima u istočnim enklavama, u bihaćkom džepu, dakle tih nekoliko kako bih rekao bitnih tačaka, da li ste o tim pitanjima razgovarali ili o nekima od njih?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, jesmo. Ja sam razgovarao sa generalom Mladićem o jednoj opštoj vojnoj situaciji koja je postojala u Bosni i pored toga smo govorili o bezbednosnim zonama, naročito o Sarajevu i o istočnim enklavama. Naravno, razgovorali smo i o Srebrenici, tako da moj odgovor je, da, mi smo spomenuli sva ova pitanja koja ste vi sada uključili u vaše pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi naravno imate puno pravo da pozovete generala Mladića kao svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ako vi imate nameru da ga hapsite na bazi toga što bi on bio ovde svedok, onda svakako nemam nameru da ga pozivam.

SUDIJA ROBINSON: Ne, samo kažem da je na vama da odlučite. Vi možete da ga pozovete kao svedoka koji će da bude od koristi vašoj Odbrani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala vam na opciji, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Nema na čemu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuli ste maločas da ste razgovarali o Srebrenici, vi ste maločas rekli da ste se videli sa njim u septembru 1995. godine u Banja Luci, je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to mogu da potvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi šta ste saznali o tim događajima u Srebrenici?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Biću veoma jasan. U pogledu ovih događaja ja mogu da kažem da sam ove podatke dobio direktno od generala Mladića. Sa jedne strane mogu da naglasim ponovo, zato što je general Mladić vrlo često insitirao na tome, a to je da je Srebrenica trebala da postane demilitarizovana zona već 1993. godine, ali to nije bilo tako, jer tamo se krila cela divizija Armije Bosne

i Hercegovine. Vojnici pod komandom Nasera Orića su terorisali srpska sela u okolini Srebrenice nekoliko godina, od 1992. godine do 1995. godine. Ove snage Nasera Orića, oružane snage, su pobile između 1.500 i 2.000 ljudi u tom području. Svi se sećaju masakra koji se desio u selima tokom pravoslavnog Božića 1993. godine. General Mladić je često govorio o ovom maskru koji su počinili ljudi Nasera Orića u tom području. Da bih objasnio strah koji je srpsko stanovništvo osećalo u odnosu na snage Nasera Orića, general Mladić je često govorio da su se ove snage nalaze u zoni koja je trebalo da bude pod zaštitom UN-a i koja je trebalo da bude demilitarizovana. Što se tiče događaja u Srebrenici, general Mladić je ponavljao često da su se desili određeni događaji pre srebreničke bitke. On je govorio o tome da iako je UN i UNHCR, iako su oni često preporučivali gospodinu Izetbegoviću da treba da evakuiše žene i decu na neko bezbedno mesto zato što može da dođe do srpskog napada, vlasti u Sarajevu su uporno odbijale da evakuišu žene i decu sve do jula 1995. godine. Pored toga, general Mladić je često govorio da su upravo vlasti u Sarajevu naredile Naseru Oriću da se povuče i da povuče svoje snage iz Srebrenice pre napada. Prema tome, očigledno je da je postojala odluka i namera da se ne brani grad i da se obezbedi sigurnost stanovnika u tom gradu. General Mladić je često to ponavljao. A sada što se tiče događaja koji su se odvijali u julu 1995. godine, oni su se desili na sledeći način, kako je to meni ispričao general Mladić. Tokom napada, tokom bitke koja se desila 11. jula 1995. godine, u Srebrenici se nalazilo nekih 40.000 stanovnika. Od toga su 25.000 činili uglavnom žene, deca i stariji ljudi i oni su se predali snagama generala Mladića. Dakle tih 25.000 civila nikad nisu bili ugroženi. Oni su bili prebačeni u pravcu Kladnja i Tuzle na muslimansku teritoriju i ništa, apsolutno ništa loše im se nije dogodilo. Od ovih 25.000 ljudi, civila, bilo je otprilike 750 ljudi koji su bili zadržani kao zatvorenici, zato što je trebalo da se proveri njihov identitet, jer se sumnjalo da su neki od njih učestvovali u zločinima počinjenim protiv Srba u tom području. Od tih ljudi za 500 nije postojalo nikakvih sumnji. Oni su bili pušteni i takođe su otišli u Kladanj i Tuzlu. 250 preostalih je zadržano zato što su posto-

jale sumnje, osnovane sumnje protiv njih da su počinile zločine protiv Srba. Oni su bili zatvoreni u Zvorniku i u Batkoviću i moguće je da je došlo do pogubljenja tih ljudi, zato što su među njima neki prepoznali one koji su počinili zločine u njihovim selima. Ali, prema generalu Mladiću, nije bilo više od stotinu takvih. Što se tiče same bitke koja se desila u noći između 11. i 12. jula 1995. godine, nekih 15.000 Muslimana, naoružanih Muslimana je izašlo iz Srebrenice u noći između 11. i 12. Ovu cifru je potvrdio sam Naser Orić. Od tih 10.000 do 15.000 ljudi, oni su se sukobili te noći sa vojskom generala Mladića koji su očekivali jednu žestoku bitku sa dobro naoružanim Muslimanima. Došlo je do teškog sukobljavanja te noći, Srbi su izgubili oko 500 vojnika, a naoružani Muslimani su imali gubitke koji su iznosili negde oko 1.500 do 1.800 ljudi i to je ono šta se desilo u noći između 11. i 12. jula u Srebrenici.

SUDIJA ROBINSON: Ovako dug narativ nije prikladan način da svedok svedoči. Vi morate da postavite jedno konkretno pitanje na koje svedok treba da da konkretan odgovor. Nije prikladno da svedok daje odgovor koji traje pet do 10 minuta, jer ja se čak i ne sećam pitanja koje ste vi postavili. O ovome smo već ranije razgovarali, vi treba da postavljate pitanja, a svedok treba da daje kratke odgovore, kada god je to moguće. Naravno, neki odgovori će da budu duži od drugih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, upravo kako kažete, gospodine Robinson, kad god je to moguće. Mislim da je bilo sasvim prikladno moje pitanje koje sam uputio pukovniku Bariou, "šta ste saznali od generala Mladića o Srebrenici". On je ličnost koja je razgovarala sa generalom Mladićem, dakle u septembru 1995. godine i on je ispričao šta je saznao od njega o događajima u Srebrenici. I to je sve. Ne vidim da je to bilo šta neprikladno. Ja nemam činjenice iz kojih bih mogao da mu postavljam kratka pitanja sa da ili ne, jer ja takođe to ne znam. Ali pitao sam svedoka šta je saznao od generala Mladića i on mi je to ispričao.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ja nisam mislio isključivo na odgovore koji bi bili da ili ne, ali ono šta sam hteo da kažem je da nije od velike koristi odgovor koji traje pet do 10 minuta, teško ga je shvatiti. Teško ga je analizirati. Vi ste ti koji upravljate svojim glavnim ispitivanjem. Pošto je svedok govorio neko vreme, pošto je izgovorio dve do tri rečenice, vi biste trebali da intervenišete i da postavite novo pitanje. Ja bih voleo da se na taj način odvija glavno ispitivanje i da se tako odvija svedočenje, a uopšte ne podržavam ovaj narativni pristup gde se dozvoljava svedoku da govori neograničeno. To nam ne pomaže da na ispravan način shvatimo dokaze. Prema tome, molim vas da postavite sledeće pitanje i da čujemo odgovor na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Bario, da li je ovo šta ste izneli otprilike siže objašnjenja koje vam je dao general Mladić u vezi sa Srebrenicom?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne. Oprostite, gospodine predsedniče, ali kad se radi o nečem tako ozbiljnom kao što je Srebrenica, kada se radi o razgovorima koji su bili ovako dugački, bilo bi apsolutno nenormalno da se oni svedu na objašnjenje od tri minuta, a to se sve tiče nečega o čemu smo mi razgovarali nekoliko sati i radi se o tako tragičnim događajima kao što je bila Srebrenica.

SUDIJA ROBINSON: Nije na vama da insistirate. Ovo je apsolutno neprikladno. Odgovorićete na način na koji sam ja tražio da odgovorite. Da li vam je jasno?

SVEDOK BARIO: Apsolutno, ali ja insistiram na tome da mi se omogući da odgovorim na pitanje, gospodine predsedniče.

SUDIJA ROBINSON: Nije na vama da insistirate ni na čemu, nego da odgovorite na pitanje onako kako je ono bilo postavljeno i u skladu sa uputstvima koja sam ja dao. Ne želim da iznosite jedan narativ koji traje pet do 10 minuta i koji je svima teško da shvate. Gospodine Miloševiću, vi ste taj koji upravlja ovim svedočenjem, vi postavljate pitanja svedoku i ovo nije uobičajan način da se to radi. Unakrsno

ispitivanje i glavno ispitivanje nisu nešto što je tipično u sistemu građanskog prava. U ovom slučaju smo usvojili kontradiktorni postupak. Ukoliko ste vi pratili ono kako je gospodin Najs vodio glavno ispitivanje, videli ste da on nije dozvoljavao svedoku da govori pet do 10 minuta. Ja želim da se pridržavate ovih pravila koje sam izneo i neću da dozvolim odgovore na pitanja koja su preopširna, koja traju pet do 10 minuta, zato što nam to nije ni od kakve koristi. Ukoliko vi želite da mi shvatimo šta se desilo u Srebrenici, onda to uradite parcijalno, razbijte to na nekoliko delova. Nemojte da dozvolite da svedok govori pet do 10 minuta, da iznosi jedan narativ. Vi ste taj koji imate odgovornost za to kako protiče ovo glavno ispitivanje i to morate da uradite u skladu sa pravilima koje vam je dalo Pretresno veće. Ukoliko želite da ovaj svedok kaže nešto drugo o Srebrenici, on to može da uradi, ali ne na ovaj način da govori pet, 10 ili 15 minuta.

SUDIJA BONOMI: Moram da dam komentar. Ja na sasvim drugi način shvatam pitanje, bar ovo šta je rekao svedok. Meni se čini da ono šta gospodin Milošević želi da kaže je da je svedok samo dao siže, ukratko prepričao ono šta mu je Mladić ispričao. Naravno, cela priča je mnogo duža, ali ovaj siže je sve ona što je potrebno za ovo suđenje. Svedok samo kaže "da" i onda kreće u jedno predugo objašnjenje. Meni se čini da je u ovom slučaju pogrešio svedok.

SUDIJA ROBINSON: Postavite konkretno pitanje i da čujemo konkretan odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je trajao vaš razgovor sa Mladićem, tada, kako kažete u septembru 1995. godine kada ste se sreli?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Mi smo proveli u razgovoru nekoliko sati u kasarni u Banja Luci. Predsednik Milan Martić je takođe bio prisutan kako i neki drugi ljudi, tamo se nalazila ekipa francuske televizije koja je učestvovala u delu razgovora, ne u celom razgovoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ekipa francuske televizije učestvovala u tom delu razgovora u kome ste govorili o Srebrenici?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ekipa francuske televizije se nalazila tamo uglavnom da bi intervjuisala generala Mladića, u vezi sa tim što su zarobljeni francuski piloti i da bi se razgovaralo o uslovima za njihovo puštanje na slobodu, ali pored toga se govorilo, spominjala se i Srebrenica, iako ekipa francuske televizije nije bila tamo tokom sastanaka i diskusija sve vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li je general Mladić u toku tog razgovora koji ste vodili dao još kakvo objašnjenje o tome kako je došlo do ubistva jednog broja ratnih zarobljenika u Srebrenici? Da li ste o tome razgovarali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, on je spomenuo tu mogućnost da je došlo do nekih pogubljenja upravo zbog toga što je bilo toliko mržnje između Srba i Muslimana u tom području i da je zbog toga bilo neizbežno da dođe do nekih pogubljenja, jer su Srbi koji su živeli u tom kraju prepoznali među ljudima Nasera Orića neke od onih koji su počinili masakr nad njihovim porodicama. Prema tome, nije moglo da se sumnja da je došlo do nekih pogubljenja, ali nikad nije bilo nikakvih naredbi koje su izdate da se počinu masakr ili da se pobiju zarobljenici. Mladić nije nikad izdao takvo naređenje, to je jasno, u to uopšte ne može da se sumnja. Pored toga, on je insistirao na tome da je Srebrenica bila strateški cilj, on je napao Srebrenicu da bi neutralisao ljude i snage Nasera Orića, a ne da bi likvidirao stanovništvo Srebrenice.

SUDIJA ROBINSON: Kada vi kažete da on, general Mladić, očigledno nije izdao nikad nikakvo naređenje da se počinu masakr ili da se izvrše pogubljenja i kažete da se u to apsolutno ne može sumnjati, je li vama to rekao general Mladić ili je to vaša lična procena?

SVEDOK BARIO: To je bilo rečeno, on je to vrlo decidno izjavio da nije bilo nikakvih pogubljenja zatvorenika.

SUDIJA ROBINSON: Vi iznosite ono šta vam je on rekao?

SVEDOK BARIO: Apsolutno tako.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U pravo sam to, hvala vam, gospodine Robinson, hteo da pitam svedoka, "je li to tačno ono šta vam je rekao general Mladić"? Dakle, general Mladić vam je rekao da nije bilo apsolutno nikakve naredbe da se pobiju zarobljenici, u tom razgovoru?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, da, to mogu ponovo da potvrdim, stojim iza onoga šta sam malopre rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Sad ćemo kratko preći na vaš boravak na Kosovu. Vi ste u junu 1998. godine bili u Prištini (Prishtine). Molim vas, najkaće, recite kakva je bila situacija u Prištini kada ste vi došli 1998. godine? Možete li da nam opišete tadašnju situaciju?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, biću vro kratak. Ja sam stigao u Prištinu u julu ili u junu 1998. godine. Situacija je bila veoma napeta, bilo je takoreći nemoguće šetati se slobodno ulicama Prištine u društvu Srba. Srbi su se smatrali ugroženim. Ja sam se upoznao sa rektorom univerziteta Radivojem Papovićem, imao sam duge razgovore sa njim i rekao sam mu da želim da odem u južni deo Kosova, da sam hteo da odem u Peć (Peje) i u Dečane (Decane) i gospodin Papović mi je rekao da to ne smem da radim, da ne treba da se krećem Kosovom zato što je OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) blokirala puteve delimično, a pored toga su se tamo nalazila i dva Hrvata albanskog porekla, Agim Čeku (Agim Ceku) i Rahim Ademi (Rrahim Ademi) koji su takođe gajili negativan stav prema predstavnicima krajiških Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, pukovniče Bario, kada ste otišli na jug pokrajine? Vi ste posle toga ipak otišli u Peć, je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, tako je, jesam. U julu i u avgustu već tada sam otišao na jug Kosova i u džepu sam imao pismo patrijarha Pavla koji me je zamolio da se založim za pomoć pečkoj bolnici. U tom kraju je bilo puno borbi i bolnica se nalazila u vrlo teškoj situaciji, imala je previše bolesnika i patrijarh Pavle smatrao je da bi bilo vrlo korisno da ja odem u Peć i da pomognem lekarima koji su radili tamo u bolnici i zbrinjavali ranjene. Zato sam ja otišao u Peć u julu i avgustu 1995. godine, oprostite, 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad ću vam pričitati jedan kratak citat iz ove takozvane kosovske optužnice, pa ću vam onda postaviti pitanje. To je tačka 87, za vas gospodo. Ovde piše: "Tokom kraja 1990. godine i 1991. godine hiljade kosovskih Albanaca, lekara" i tako dalje "su bili otpušteni sa posla". E sad, to piše da su Albanci, pošto ste vi bili u bolnici, a pomenuo sam ovde samo doktore, već 1990. godine, 1991. godine bili otpušteni sa posla. Recite mi kakav je personalni sastav bolničkog osoblja u Peći koji ste vi zatekli kad ste došli tamo?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pa teško je verovati u tako nešto. Nisam znao da postoji takva izjava u optužnici zato što veliki broj medicinskog osoblja i pomoćnog osoblja u bolnici su bili albanskog porekla. Ja ne bih mogao da vam tačno kažem procenat, ali jedna stvar je sigurna, a to je da je bilo više albanskih lekara i medicinskih sestara nego srpskih lekara i medicinskih sestara, bar kad je reč o pečkoj bolnici gde sam ja radio nekoliko nedelja tokom 1998. godine. Bilo je tako malo srpskih lekara u leto 1998. godine da su morale da dolaze lekarske ekipe iz Srbije, iz Kragujevca recimo su dolazili na Kosovo da bi pomogli meni i da bi dobili dopunsku pomoć zato što je bilo veoma malo srpskih lekara i sestara tamo u to vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da bismo sasvim precizirali ovo šta se ovde govori, u pasusu 87 stoji "krajem 1990. godine i tokom cele 1991. godine, hiljade kosovskih Albanaca, lekara, nastavnika, radnika, profesora, policajaca i državnih službenika otpušteno je sa posla". Mislim da ste se vi zaustavili kod reči "lekara".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesam, jesam, jer nisam smatrao svedoka kompetentnim da odgovara na ovo drugo. Ovo sam citirao da bih onda mogao da uporedim stanje koje je onda zatekao u bolnici u Peći kad je reč o medicinskom osoblju, sa ovakvim stavom, jer ovde se tvrdi da su Albanci otpušteni sa posla 1990. godine i 1991. godine, a on je tamo bio 1998. godine i sada kaže da je većina bolničkog osoblja, većina lekara, većina sestara i većina ostalog osoblja su bili Albanci, tako da je ovo jedna od neistina koje ovde stoje i koju zaista nema smisla čak ni komentarisati. To ni u jednoj civilizovanoj zemlji ne bi moglo da se dogodi, da se ovako nešto stavi na hartiju, ali hartija sve trpi, to nije problem. Gospodine Bario ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sad je vreme za pauzu i ubuduće morate da izbegavate ovu vrstu komentara. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

prevodioci: Mikrofon, molim vas. Mikrofon za optuženog, molim vas. Hvala

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, maločas ste izneli činjenice koje se tiču strukture osoblja bolnice, samo kratko recite kakva je bila struktura pacijenata u bolnici?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Bio sam u bolnici u Peći u leto 1998. godine, tada su tamo bile dve vrste pacijenata. Sa jedne strane mnogo Srba koji su dolazili svakog dana, civili ili pripadnici policijskih snaga koji su bili povređeni. Postojala je i druga kategorija ranjenika, to su bili Albanci. Upšteno govoreći, to su bili umereni Albanci koje su pretukli pripadnici OVK, zato što su bili prijateljski prema Srbima. Možda su sa njima popili piće ili su pokazivali neke znakove prijateljstava prema Srbima. Dakle, ti ljudi bi dolazili sa

slomljenim udovima, sa slomljenom vilicom zato što su pretučeni nekim oštrim predmetima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa obzirom da ste vi humanitarni radnik i oficir i bili tamo jedan, rekao bih značajan period vremena, kakva je bila situacija u pogledu prava kosovskih Albanaca?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, mogu da posvedočim o činjenici da sam radio za Pečku patrijašu, radio sam svakoga dana u bolnici u Peći, išao peške po gradu, odlazio na pijacu svakog dana, vozio se tim krajem automobilom. Išli smo i u Dečane. Prema tome, mogu da kažem da nikada nisam bio svedok nikakvog nasilnog ponašanja od strane Srba ili srpskih snaga prema Albancima. U to vreme prisutnost srpskih snaga u Peći bila je minimalna. To nije nešto šta je u to vreme upadalo u oči. Takođe, mogu da kažem da su kosovski Albanci, barem koliko sam ja mogao da vidim, nisu nikada bili diskriminisani. Oni su govorili albanski jezik. Kada bih otišao na pijacu i rekao "doviđenja" na srpskom, oni bi počeli da se prema meni ponašaju veoma agresivno i rekli mi da moram da kažem doviđenja na albanskom. Videli smo mnogo albanskih zastava, crni orao na crvenoj pozadini i to na više kuća. Takođe ste na ulici mogli da vidite ljude kako dele letke u kojima se poziva na albansku nezavisnost. Prema tome, mislim da je sasviim jasno da je situacija u tom kraju u leto 1998. godine bila takva da mogu da kažem da nije bilo nikakve diskriminacije niti bilo kakvog nasilja od strane Srba nad albanskim stanovništvom. Izlazilo je više novina, bilo je veoma lako da se pronađu novine na albanskom jeziku, u stvari bilo je lakše pronaći albanske novine nego novine na srpskom. Novine na srpskom gotovo uopšte nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate ikakva saznanja o aktivnostima OVK iz tog vremena? I kako biste na osnovu tih saznanja okarakterisali te aktivnosti?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, znao sam da je OVK zlostavljala više ljudi i to na različite načine. Sa jedne strane postavljali su zasede i napadali srpske policijske snage, a što je rezultiralo velikim brojem

smrtnih slučajeva. Takođe izvestan broj Srba je otežano pogotovu u centralnom Kosovu. Neka sela su spaljena do temelja, a Srbi su iz tih sela proterani. U to vreme bili smo svedoci porasta i eskalacije nasilja, nasilja koje je sprovodila OVK i to bih jednostavno nazvao terorističkim napadima, jer ti su ljudi uglavnom ciljali civile, bilo srpske civile, bilo izbeglice iz srpskih logora u Krajini. Posetio sam više centara u koje su smeštene izbeglice, a koje su pripadnici OVK divljački napali. Nasilje nije bilo usmereno samo prema srpskim civilima, nego i prema albanskim civilima koji su bili umereni, dakle onima koji se nisu pridružili separatističkom pokretu OVK. Peć je blizu albanske granice. Preko te granice ide veliko krijumčarenje droge i srpske snage su pokušale da zaustave krijumčarenje oružja i droge na tom mestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to sve šta znate o aktivnostima srpskih snaga bezbednosti u to vreme ili znate još nešto? Kakve su bile aktivnosti, prema vašim saznanjima, snaga Republike Srbije i Jugoslavije?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pa, ono šta ja znam o aktivnosti srpskih snaga u to vreme je sledeće: srpske snage su odgovarale na napade iz zasede, vršile odmazde. Prema tome, njihove su akcije bile pažljivo ciljane i proporcionalne nasilju protiv njih. Njihov je cilj bila zaštita stanovništva, jer, kao što sam rekao, ne samo srpski civili nego i nesrpski civili poput Roma i umerenih Albanaca bili su ti koje su srpske snage štatile. Srpske snage su odgovarale na napade OVK od slučaja do slučaja i pokušale da spreče njihovu infiltraciju preko albanske granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bili u ličnom kontaktu sa vašim sunarodnikom i kolegom po struci, Bernarom Kušnerom (Bernard Kouchner) i da li nešto znate o njegovoj uključenosti u događaje u Jugoslaviji?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, Bernar Kušner je moj kolega. Ja sam se sa njim susreo 1991. godine zato što me je on tada poslao u Kurdistan (Kurdistan), irački deo Kurdistana pa sam tada imao tesne

kontakte sa njim. Kad je reč o njegovom stajalištu o jugoslovenskom sukobu, ja smatram da je on jasno odabrao stranu kojoj će da se prikloni. Dve organizacije koje je on osnovao, Lekari bez granica (Medicins Sans Frontiers) i Lekari sveta (Medecins du Monde) su se jasno priklonili jednoj strani i nisu poštovali neutralnost kakvu bi te organizacije trebale da imaju. Drugim rečima, to su organizacije koje je osnovao Kušner i koje su štatile Muslimane u Bosni i stale na stranu kosovskih Albanaca, a u potpunosti zanemarile patnje Srba tokom rata. A takođe smatram da je Bernar Kušner, dok je bio administrator Kosova, da je išao van mandata koji mu je dat rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. On je naredio proterivanje poslednjih preostalih Srba na Kosovu. Mislim da je ostavio nekoliko njih u planinama kao neku vrstu suvenira, ali sasvim je jasno šta se dogodilo i videli smo šta se dogodilo 2004. godine. Misija Ujedinjenih nacija nije mogla da ispuni svoj mandat i nije mogla da spreči proterivanje poslednjih Srba koji su preostali na Kosovu. Ja takođe dovodim u pitanje njegovu iskrenost. On je jedna neprirodna kombinacija političke situacije i vojske ... Oprostite, hteo sam da kažem da zbog gospodina Kušnera mi danas ne znamo da li je svrha bolnice da štite pacijente ili naoružava ljude. Mi ne znamo da li je cilj ambulantskih kola da transportuju pacijente ili prevoze oružje. Mi smo tokom ovog rata 1993. godine otkrivali velike količine sakrivenog oružja u paketima Lekara bez granica koji su išli u muslimanske enklave. Takođe na Kosovu smo u ambulantskim kolima otkrivali raketne bacače koji su bili namenjeni OVK. I ja mislim da je to nešto šta je u velikoj meri organizovao gospodin Kušner.

TUŽILAC NAJS: Mene prilično brine priroda ovog opširnog odgovora. Dozvolite mi da ovde jednu stvar jasno kažem. Meni nije ovde u interesu da branim bilo koga ko bude imenovan u sudnici, ali jedna je stvar kada svedok svedoči o činjenicama i izgleda da je on otkrivao nekakve predmete u raznim mestima i u raznim vozilima, ali je potpuno druga stvar kada on kaže, na primer, nešto šta je rekao na stranici 39, red 21, kad tvrdi o tome da li su međunarodni službenici iskreni ili ne. Ja još jednom kažem da moja uloga ovde nije da bilo

koga branim, ali mislim da u jednom trenutku takvu vrstu komentara više ne možemo da tolerišemo.

SUDIJA ROBINSON: Čuli smo šta ste rekli, gospodine Najs.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, pukovniče Bario da li imate ikakvih saznanja o podršci koju su teroristi dobijali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, teroristi OVK u području Kosova i Metohije dobijali su podršku sa više strane. Sa jedne strane, naravno, imali su dipolmatsku podršku Medlin Olbrajt (Madeleine Albright) i Ričarda Holbruka (Richard Holbrooke). Dozvolite mi da vas podsetim da kad je reč o Holbruku, u jesen 1998. godine on je otišao na Kosovo, da je Osama Bin Laden (Osama bin Laden) u to vreme bio u severnoj Albaniji. Takođe, oni su dobili podršku od Vilijama Vokera (William Walker) i svih američkih diplomata. Imali su i podršku hrvatskih generala albanskog porekla. Na primer generali Ademi i Čeku bili su u tom regionu.

TUŽILAC NAJS: Opet imamo veoma široke navode, a nijedan od tih navoda nema funkciju da brani optuženog. Možda bi bilo od pomoći kad bi svedok identifikovao precizne izvore informacija za neke od tvrdnji koje iznosi, jer ako se to ne dogodi, znamo šta će da se dogodi: ti navodi počće da se prenose zato što su dosta atraktivni za izvesnu vrstu medija, pogotovu u bivšoj Jugoslaviji i dobiće pažnju koju sigurno ne zaslužuju i to će možda da bude nepravično prema onima čija su imena ovde navedena i neće baciti dobro svetlo na način na koji se vodi ovaj Predmet. Ja sam u jednom od dokumenata komentarisao da bismo možda trebali da budemo zabrinuti što optuženi koristi ovu priliku da postavlja pitanja i dobija odgovore koji su zapravo propaganda i potpuno nevažni za ovo suđenje, ali potencijalno štetni. Zato tražim od Pretresnog veća da bude veoma pažljivo kad dozvoljava ovom svedoku da iznosu ovako široke navode, a da pri tom ne navodi izvore informacija.

SUDIJA ROBINSON: To je nešto čime vi možete da se pozabavite u unakrsnom ispitivanju. Situacija koju imamo i sumnja koju sam izrazio u vezi sa relevantnošću terorizma ne odnosi se na ovaj deo Predmeta. To se odnosi na bosanski deo Predmeta. U ovom trenutku OVK je definitivno relevantna tema i ako on ima dokaze o tome ko je pružao podršku OVK, smatram da je to relevantan iskaz. Vi, naravno, to možete da pobijate.

TUŽILAC NAJS: Ja ne osporavam to, ja znam da imam priliku za unakrsno ispitivanje. Međutim kada vidite na koji način se spretno povezuju vrlo dobro poznata imena i izvode veoma široki zaključci o njihovim aktivnostima, ja bih pozvao Pretresno veće da u vezi sa tim bude oprezno.

SUDIJA ROBINSON: Ja shvatam vašu zabrinutost, ali mislim da ovde imamo osnovu za takvu vrstu iskaza.

SUDIJA KVON: Ja bih želeo da naglasim svedoku da bi trebao da daje konkretne odgovore. Daću vam jedan primer. Vi ste u svom odgovoru rekli, dozvolite mi da vas podsetim "da kad je Ričard Holbruk u jesen 1998. godine otišao na Kosovo, Osama Bin Laden se nalazio u svernoj Albaniji u tom trenutku. Podržavo ih je i gospodin Vilijam Voker i svi američki diplomati", kraj citata. To je jedna uopštena izjava. Ukoliko ne date neke konkretne informacije o tome, ta izjava nema nikakvu vredost za Pretresno veće. Gospodin Najs kad govori, misli na takvu preveliku uopštenost. Gospodin Milošević bi trebalo da traži od svedoka da bude konkretniji u svojim navodima. Molim vas da imate to na umu, a sada izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Bario, na osnovu čega ste konstatovali da je Holbruk i ostali koje ste navodili da su davali podršku OVK, odnosno terorističkim grupama na Kosovu i Metohiji? I šta znate ... Ali, dobro, to ću ostaviti za drugo pitanje. Prvo mi odgovorite na ovo, na osnovu čega ste to konstatovali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, sa jedne strane kad sam ranije govorio o Srebrenici i kad sam dao detalje, prigovarali su mi da sam bio previše spor, pa sam onda pokušao da budem sažetiji i pokušao da govorim o onome šta je od suštinske važnosti, pa mi sada kažete da nemam dovoljno detalja. Dakle, kad je reč o generalu Čekuu ili tako nekako, on je general koji je bio jedan od viših oficira u operaciji "Oluja" protiv Srba u Krajini. U to vreme on je pripadao organizaciji MPRI i bio je zadužen za naoružano krilo OVK 1999. godine. Imenovan je za šefa operetive na Kosovu, a na to su ga mesto imenovali Amerikanci, to su sasvim jasne činjenice. Kad je ipak reč o Vilijamu Vokeru ...

prevodioci: Molimo svedoka da sporije govori, radi prevoda.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, prevodioci vas mole da malo usporite. Ja znam da vi želite da kažete ono šta imate, ali molim vas da govorite sporije. I imajte na umu da vi odgovarate na pitanje koja je osnova za te informacije, dakle to je pitanje o izvoru informacija. Koja je osnova, dokazna osnova za vašu tvrdnju da su ti Amerikanci na visokom položaju podržavali OVK?

SVEDOK BARIO: Ja to govorim na osnovu informacija koje sam dobio od francuskih obaveštajnih službi. Ja sam u to vreme bio tamo i smatram da sam imao informacije iz prve ruke. Takođe želeo bih da naglasim da su francuska (SGDN, Secretariat general de la defense nationale) i nemačka obaveštajna služba (Bundesnachrichtendienst) dale radio opremu OVK. Znači diplomatsku i materijalnu podršku dale su zapadne obaveštajne službe, OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li išta znate o zločinima Čekua u Hrvatskoj?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, da. Ako mi dozvolite da navedem neka imena, Agim Čeku bio je pripadnik hrvatskih oružanih snaga koji je učestvovao u masakru u Medačkom džepu 1993. godine zajedno sa Jankom Bobetkom. Sa Čekuom su bili Ante Gotovina i

general Mirko Norac. Ti generali su odgovorni za napade i invaziju na Krajinu i operaciju "Oluja" u avgustu 1995. godine. Oni su takođe krivi za zločine nad civilnim stanovništvom u Krajini. Kad je reč o Rahimu Ademiju, on je iz Krajine otišao na Kosovo i postoje razlozi da se veruje da je on učestovao u masakru u Klečki (Klecke) u leto 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se zadržimo na Čekuu, samo jedan trenutak. Njegovi zločini u Medačkom džepu su, pretpostavljam, bili poznati. Kako objašnjava te činjenicu da je uprkos jasnog saznanja o velikim zločinima koje je Agim Čeku počinio, on imenovan za komandanta Kosovskog zaštitnog korpusa (TMK, Trupat Mbrojtese te Kosoves) kada su Ujedinjene nacije preuzele kontrolu nad Kosovom 1999. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja mislim da je to sve sasvim jasno. Tu se radi o američkim vezama. Tokom, operacije "Oluja" on je bio jedan od glavnih ljudi. On je uspostavio kontakt sa MPRI, a na Kosovu je imao isti položaj. On je takođe bio zadužen za koordiniranje pokreta OVK i MPRI, ta je organizacija takođe bila prisutna na Kosovu i u Makedoniji. Takođe želim da naglasim da je i Ante Gotovina rekao da ukoliko ga ikad uhvate, da će on progovoriti o svemu šta zna o vezama između hrvatskih snaga i američke vojske i onoga šta se dogodilo u Krajini u avgustu 1995. godine. Ja mislim da i gospodin Čeku zna mnogo o tome, a verovatno ga niko nikad neće pozvati da o tome govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Krajem 1994. godine, pukovniče Bario, napisali ste pismo vašem listu "Le Mond" (Le Monde). Šta je sadržina tog pisma i šta je bio odgovor?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre toga, ja ne vidim kako bi pismo "Mondu" moglo da bude relevantno. Međutim, želeo bih da vam skrenem pažnju na to da je optuženi rekao da će za ovog svedoka da mu treba sat i po, a već je potrošio dva sata i 40 minuta. Mi smo već rekli i to ne poričemo, da je u najmanju ruku na optuženom da

kaže kako će da iskoristi ili uludo potroši vreme koje mu je na raspolaganju, međutim ukoliko je Pretresno veće zabrinuto u vezi sa irrelevantnošću ili marginalnom relevantnošću ovog iskaza, možda bi onda trebalo da ima na umu da je predviđeno vreme već potrošeno.

SUDIJA ROBINSON: Nešto od tog vremena, gospodine Najš, potrošeno je na pravne argumente o relevantnosti dokaza i neka pitanja koje je pokrenulo samo Pretresno veće, tako da i to moramo da uzmemo u obzir.

SUDIJA KVON: Ali jesmo li mi ograničili vreme za glavno ispitivanje?

TUŽILAC NAJS: Ne, nismo ograničili, ali ja samo kažem da je on rekao da će mu trebati sat i po, a da je sada već udvostručio tu procenu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Milošević to sigurno zna, on pazi na te stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ponoviću pitanje. Napisali ste pismo "Mondu". Šta je sadržina tog pisma i šta je odgovor?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To pismo je važno zato što jasno pokazuje percepciju i način na koji su mediji tada reagovali. Dozvolite mi da ponovim da je 1994. godine bilo borbi u bihaćkom džepu između vladinih snaga Petog korpusa bosanske armije i umerenih Muslimana sklonih Fikretu Abdiću. Mene je to zabrinulo, ja sam poslao pismo "Mondu" kako bih naglasio patnje umerenih Muslimana, onih Muslimana koji su bili lojalni Fikretu Abdiću. Dozvolite mi da citiram samo jednu rečenicu odgovora tog dobro poznatog francuskog dnevnika. Oni kažu: "Mi ne delimo vaše tumačenje odnosa između Fikreta Abdića i Atifa Dudakovića koji deluje u ime Vlade, pod pretnjom secesije". Dakle, mediji su se uvek stavljali na stranu Vlade u Sarajevu, baš kao što su se uvek stavljali na stranu Vlade u Zagrebu, a protiv onih koji su želeli da se otcepe, ali na Kosovu, kad su se Albanci

našli u identičnoj situaciji, oni su ipak dobili podršku. Dakle, očigledno se radi o dvostrukim standardima. Mislim da to jasno proističe iz tog pisma. Sa jedne strane imate podršku Sarajevu protiv Fikreta Abdića, Tuđmanu protiv Srba u Krajini, a ne date podršku Beogradu protiv albanskih secesionista. Prema tome, dvostruki standardi primenjivani su tokom celog tog rata i posebno u toku ova tri važna trenutka u ratu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Bario, samo još nekoliko sasvim kratkih pitanja. Vi ste se profesionalno bavili dejstvima različitih tipova naoružanja. U kojoj meri je naoružanje koje je koristio NATO proizvodilo dejstvo na civile i posebno na mogućnost da ostanu kod svojih kuća ili da beže?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, biću kratak. To je, naime, moja specijalnost i mogao bih o tome danima da govorim. NATO je koristio različita oružja, ta su oružja pogađala civile. Prvo šta mi pada na pamet su kasetne bombe. Znači, to su one bombe koje su korišćene na Kosovu i koje ne eksplodiraju odmah. One bombe koje ne eksplodiraju odmah, kasnije funkcionišu kao pešadijske mine i zato je došlo do smrti većeg broja dece na jugu Kosova. Grafitne bombe su dovele do prekida struje što je u bolnicama dovelo do mnogo smrti u reanimacijskim odeljenjima, na primer novorođenih beba. A takođe Uranijum 238 (U-238) doveo je do kontaminacije zemlje i vode i ušao je u lanac ishrane. Takođe, tu su i bombardovanja hemijskih i industrijskih postrojenja. Ukoliko nekom sasvim standardnom bombom uništite neko hemijsko industrijsko postrojenje, time kontaminirate okolinu tokom više decenija. Kompleks u Pančevu je uništen, rafinerija u Novom Sadu, "Zastava" u Kragujevcu, borski kompleks je takođe uništen i hiljade tona hemikalija su puštene u okolinu, sumpor dioksid (SO₂) i drugi toksični spojevi. Radi se o desetinama hiljada tona hemikalija puštenih u okolinu, što će dovesti do veoma štetnih posledica za ljude koji tamo žive. Nisu svi ti napadi bili usmereni protiv srpskih snaga, jer one nisu ni pogođene. Ti su napadi imali najviše za cilj civile i zato su to zločini protiv čovečnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kako je moguće ...

SUDIJA ROBINSON: Vi ste stručnjak za mnogo stvari, pukovniče Bario. Jeste li me čuli? Kažem da ste stručnjak za mnogo stvari. Vi ste doktor, stručnjak za oružje, a sada i advokat. Vidim, naime, da ste to okarakterisali kao zločin protiv čovečnosti. To je nešto o čemu će da odluči Pretresno veće. Biću vam zahvalan ukoliko ubuduće izbegavate pravne kvalifikacije, budući da je za te stvari zaduženo Pretresno veće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, sobzirom na dejstva koja ste mogli stručno da cenite, kako su ona uticala na opredeljenje građana da se opredele da ostanu kod svojih kuća ili da beže? Govorim o Kosovu i Metohiji gde je bombardovanje bilo intenzivno, 24 časa neprekidno, svakog dana. Dakle, poenta je to da ostanu kod svojih kuća ili da beže. Kako je to šta se događalo moglo da utiče na građane, na civile?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pre nego što odgovorim na vaše pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Pre nego što to kažete, da li biste mogli da nam date osnovu na temelju koje vi dajete odgovor ove vrste. Da li ste bili tamo prisutni ili nameravate da date odgovore na osnovu informacija koje ste o tome dobili?

SVEDOK BARIO: Kao prvo, hoću da kažem da sam bio u Srbiji u martu i aprilu 1999. godine, dakle što se tiče tog bombardovanja mogu da kažem da sam bio pod bombama, bio sam na mostu u Beogradu za vreme bombardovanja, video sam razaranja svojim očima, na primer kada je uništen RTS, zatim sam lično video uništenje kineske ambasade kao i razaranja mnogobrojnih civilnih objekata, kao u Pančevu, zatim sam bio u kontaktu sa mnogim srpskim lekarima koji su mi govorili o situaciji. Podsećam da sam takođe autor jednog dela koje se bavi naoružanjem. I takođe želim da kažem ono šta sam maločas rekao, govorio sam kao lekar, a ne kao advokat, kada

se radilo o zločinu protiv čovečnosti. Da odgovorim na pitanje predsednika Miloševića. Naravno da civilno stanovništvo nikada nije bilo upozoreno i deca na Kosovu koja su se igrala na poljima nisu mogli da znaju da tu postoje kasetne bombe kao što seljaci koji su na Kosovu pili mleko ili jeli salatu nisu nikako mogli da znaju da tu postoji osiromašeni uranijum u toj hrani, a kada su stručnjaci NATO sprovodili svoja istraživanja, oni su koristili zaštitnu odeću. Međutim, civili tamo nikad nisu imali priliku da nose takvu odeću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče Bario, da li ono što sada govori o celini vašeg iskustva iz prilično dugog vremena provedenog na prostorima bivše Jugoslavije, da li ono šta ste videli, dakle na prostorima bivše Jugoslavije i u Krajini, u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini, u Saveznoj Republici Jugoslaviji, na Kosovu i Metohiji, odgovara onome šta ste mogli da nađete u javnosti u vašoj zemlji, u drugim zapadnim zemljama i šta ste mogli da nađete u izjavama zvaničnika zapadnih zemalja?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Apsolutno ne. Postoji jedan pravi jaz i mislim da sam u poslednjih nekoliko godina mogao da steknem jednu globalnu viziju u vezi sa ovim događjima. Ono šta javnost ne zna, šta je sakriveno od javnosti je to da u Hrvatskoj i u Bosni Srbi nisu bili agresori, već su se našli u stanju legitimne odbrane i podsećam da sukob u Vukovaru nije počeo u novembru 1991. godine kada je pao Vukovar, već u avgustu kada su počeli napadi hrvatske paravojske pod vođstvom Merčepa. Srebrenica nije počela 1995. godine, već 1992. godine sa agresijom paravojske Nasera Orića, tako da mislim da treba da pravite razliku između prve agresije i odgovora na agresiju, a Srbi su samo odgovorili i ja sam to pokazao na primeru Bosne i Kosova. Srbi su pokušali da odgovore na pretnju terorista, fundamentalističkih terorista koji su tu često dolazili iz inostranstva. To je nešto šta sam ja često mogao da primetim i mogu da kažem da mnogi visoki oficiri se slažu sa mojim stavom i neću sad da vam dam citate različitih delova vojnih stručnjaka koji su pisali po tom pitanju i koji potvrđuju ovo šta sam ja rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I poslednje pitanje koje ću da vam postavim u ovom ispitivanju, pukovniče Bario: šta je vaš opšti zaključak iz vašeg iskustva?

TUŽILAC NAJS: Ja zaista ne mogu da shvatim kako takvo pitanje može da bude od bilo kakve koristi za ovo Pretresno veće.

SUDIJA ROBINSON: Apsolutno je tako. Gospodine Miloševiću, postavite drugo pitanje. To pitanje nema nikakvog smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala vam, pukovniče Bario, završio sam sa pitanjima.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, od vas sam dobio seriju dokumenata, pretpostavljam da želite da oni budu uvršćeni u dokazni materijal. Međutim, vi ste se pozabavili sa samo dva dokumenta. Da li mogu da zaključim da ćete da tražite da se samo dva dokumenta uvrste u dokazni materijal ili nisam dobro shvatio? Da li sam dobro shvatio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam u vidu da ovi dokumenti govore sami za sebe, jer je reč o dokumentima koji potvrđuju prisustvo svedoka na mestima o kojima govori, o kojima svedoči, gde nije potreban, čini mi se nikakav komentar, prema tome ja tražim da se prihvate svi ovi dokazni predmeti, iako se ja nisam pozivao na sve te dokazne predmete, jer se mnogi tiču zaista samo utvrđivanja prisustva svedoka na određenim mestima i referenci koje se uzimaju kao osnov za njihovu kompetentnost. A skrećem vam pažnju da se za oba svedoka podudaraju tabulatori, o čemu ste dobili jednu zabelešku. Tako da što se tiče dokaznih predmeta, moj je zahtev da se svi oni prihvate.

SUDIJA KVON: Čak iako je tako, ja lično smatram da to nije prikladan način prezentovanja dokumenata kao dokaznih predmeta, osim ako se oni predstave svedoku i ja smatram da ne treba da budu prih-

vaćeni. Dakle, čak iako gubimo vreme na tome, vi morate svedoku da predočite svaki dokument da bi ti dokumenti mogli da budu uvršćeni u dokazni materijal. Dakle, ako postoje bilo kakvi dokumenti koje hoćete da predočite osim ovih pod brojem 4 i 27, treba najpre da ih predočite ovom svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Kvon (Kwon), uz svo dužno uvažavanje ovoga što ste rekli, što je u principu ispravno, što ja uopšte ne sporim, mislim da dokumenti govore sami za sebe. Evo, pogledajte, na primer, ako počnete od pisma gde prefekt policije šalje određena i pisma i tako dalje ...

SUDIJA ROBINSON: Koji je to dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja redom, redom idem, sad sam ih ovde, idem, znači ... Imate samo naslovnu stranu knjige, gospođa Del Ponte (Carla Del Ponte) je juče rekla da je ona pročitala te knjige. Dalje imate certifikat koji je potpisao general de Laprel (de Laprele) u vezi sa medaljom UNPROFOR-a Patriku Bariou. Imate pismo Milana Martića pod brojem 4, imate pod brojem 5 certifikat ove, putovanje avionom u Hrvatsku, 1994. godine, onda imate pod brojem 6 certifikat o ovim, zapošljavanje medicinskog osoblja u glinskoj bolnici, imate pod brojem 7 izveštaj o medicinskom radu u glinskoj bolnici i tako dalje. Mislim, to su sve dokumenti. Nisam želeo da trošim vreme da svaki, jedan po jedan iznosim pred svedoka i utvrđujemo da li je to to, jer ovde je reč o dokumentima koji imaju svoje potpise, svoje naslove, svoju sadržinu i koji potvrđuju prisustvo svedoka na tim mestima i, prema tome, u svakom slučaju njegovu pozvanost da svedoči o događajima koje je mogao na tim mestima da konstatuje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, prilikom iznošenja dokaza Tužilaštva vi ste obično jednostavno pominjali dokumenta, ako ste imali veći broj dokumenata, čak iako ih niste predočili svedoku.

TUŽILAC NAJS: Obično smo prolazili kroz dokumenta jedan po jedan. Ponekad bismo se bavili njima grupno, međutim to bi uvek bilo objašnjeno, bila bi postavljena osnova za to sa svedokom. Naravno, sigurno je bilo i izuzetaka, znam da je nekad došlo do uvrščavanja više dokumenata tako što se zatražilo od države da preda određene dokumente, a zatim bi to objasnio istražitelj Tužilaštva. Mi smatramo i mi smo to napismeno objasnili, nadam se da je optuženi imao priliku da to prouči da treba primenjivati takvu praksu i da samo dokumenti koji su predloženi, kojima smo se bavili u ovoj sudnici treba da budu prihvaćeni. Što se tiče ovog konkretnog svedoka, to bi značilo da treba prihvatiti samo dva dokumenta i to ne ide na štetu svedoku zato što je optuženi preko ovog svedoka mogao da predloži dokumente koje je želeo. Ukoliko dolazi do osporavanja nekih detalja, može da se kaže u unakrsnom ispitivanju osporava se da ste vi bili, recimo na određenom mestu u određenom trenutku i da li vi želite da date komentar na to. I mislim da ćemo na taj način moći da minimiziramo broj dokumenata koji će na taj način da budu uvrščeni u dokazni materijal. Mislim da ne treba dozvoliti uvrščavanje dokumenata koji nisu konkretno pomenuti u sudnici. Želim takođe da kažem, iako smo danas dobili prevode, određene prevode, mislim da nam još uvek nedostaju prevodi bar što se tiče dokumenata 9, 11, 14 i 17, a što se tiče mnogih drugih prevoda dobili smo ih nedavno, tako da nismo imali vremena da ih detaljno proučimo. Dakle, mi smatramo da treba uvrstiti samo ova dva dokumenta, a možda kasnije, tokom dodatnih pitanja još neke druge, ukoliko se pokažu relevantnim.

SUDIJA ROBINSON: Razmotrićemo to.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, u pravu ste kada kažete da treba predložavati dokumente preko svedoka. Međutim, da bismo bili pravedni prema optuženom i sa obzirom na vašu nekadašnju praksu, molim vas slušajte me pažljivo, gospodine Miloševiću,

molim da se brzo sa svedokom pozabavite svakim dokumentom. Jednostavno možete da navedete svedoku naziv i on može jednostavno da kaže da ili ne. To je radio i tužilac i dozvolićemo i vama istoto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Bario, pretpostavljam da vi imate pred sobom ovaj komplet dokaznih predmeta, po tabulatorima kako je dato. Evo sada imate pred sobom. Znači broj 1 je naslovna strana knjige "Ubijanje naroda, krajiški Srbi", je li to vaša knjiga?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo odgovorite da, ne. Imate pod brojem 2, "Naše svedočenje o Srbiji" (Our Testimony on Serbia), takođe, je li to vaša knjiga?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sertifikat potpisan od generala de la Prela o medalji koju ste dobili, je li to dokument koji potvrđuje tu činjenicu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda, pod brojem 4, odluka potpisana od strane ...

SUDIJA KVON: O tome ste već govorili, pređite na broj 5.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Broj 5, sertifikat "Air travel in Croatia", 1994, je li to vaše?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Broj 6, sertifikat zapošljavanje medicinskog osoblja u glinskoj bolnici.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Broj 7, izveštaj o medicinskom radu u glinskoj bolnici, je li to u redu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Broj 8, izveštaj o medicinskom radu u glinskoj bolnici, takođe pod 8, znači dva su, je li to vaše?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate pod brojem 9 pismo kojim se objavljuje da pomažete u glinskoj bolnici?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod brojem 10, takođe, je li to u redu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 11, izveštaj o putovanju u Krajinu u organizaciji humanitarne organizacije "Krajina"?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 12, takođe.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 13. Potvrda, Topusko.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 14, izveštaj o putovanju u Bosnu i Krajinu juna 1995. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 15, novinarska akreditacija novinarima kanala FR3 za izveštavanje koju je dala Republika Srpska 1995. i 1996. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 16, potvrda za prisustvovanje na vidovdanskoj ceremoniji u Bijeljini 1995. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 17, tekst koji je napisao general Mladić, Bijeljina, jun 1995. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda potvrda, Banja Luka, hotel, mart 1996. godine.

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Da se vratimo na broj 17. Da li je to rukopis generala Mladića?

SVEDOK BARIO: Da.

SUDIJA KVON: On je to vama napisao?

SVEDOK BARIO: Da. To potvrđujem, on je to meni napisao u junu 1995. godine u Bijeljini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je napisano na posveti, "za mir i prijateljstvo, želeo bih da Francuska misli o nama kao mi o njoj", potpisano 28. jula 1995. godine. Je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. 18, rekao sam i prešao, 19

...

SUDIJA KVON: Izvinjavam se. Možemo li da se vratimo na broj 14. Mi imamo samo tekst na BHS jeziku, ali vi ste to potvrdili. Da li vi razumete srpski jezik, da li možete to da pročitate i da nam kažete o čemu se radi? Broj 14.

SVEDOK BARIO: Vi govorite ovde o tekstu generala Mladića?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, broj 14 je potvrda, to je Republika Srpska.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Gospodine sudijo, ne, ja ne čitam ćirilicu, ali znam o čemu se radi, da. Tu imamo datume i okolnosti putovanja kao i detalje registracija i pasoša.

SUDIJA KVON: Hvala, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kvon, 18 i 19 smo prešli, onda 20 je Priština, hotelska potvrda, onda imate 21, tekst rektora Papovića koga ste pominjali, 1998. godine. 22, blagoslov njegovog preosveštenstva Luke, episkopa zapadnoevropski za misiju na Kosovu. Onda imate 23, pismo za misiju za Kosovo koje je napisao patrijarh Pavle 1998. godine, dalje, 24, potvrda prisustva na Kosovu koju je izdala pečka policija avgusta 1998. godine; 25, pismo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, treba da svedok kaže da ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: On klima glavom. Mislim potvrđuje, mi malo štedimo vreme. Onda imate pod tabulatorom 25, obznana patrijarha Pavla o prijemu teksta o Krajini; 26, pisamo francuskog TV kanala "Antena 2" (Antenna 2) o oslobođenju francuskih talaca; 27, Ministarstvo unutrašnjih poslova, to je ono šta smo citirali, što nije ni bilo sporno, ima sad, 28 je CD film "Jedinicia El mudžahedin" (The unit of El Mujahedin) i 29, fotografije terorista. To je sve šta imamo tu od dokaznih predmeta.

SUDIJA KVON: Ne shvatam o čemu se radi na tom CD?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, to ne morate onda, pošto to nismo ni mi prikazali. Ovo je bio dat ...

SUDIJA KVON: A nemamo ni broj 29.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam ga ni ja. Imam ga samo na spisku. Evo, sad smo prešli ...

SUDIJA KVON: Primetio sam da gospodin Najs želi nešto da kaže.

TUŽILAC NAJS: Hteo sam da kažem da mi nemamo CD takođe, tako da ne znamo ništa o tome, niti ove fotografije koje slede. Što se tiče prva dva dokumenta, naravno, tu se radi samo o naslovnim stranama dokumenata, ali ako sam dobro shvatio, to je već uvršćeno u dokazni materijal.

SUDIJA ROBINSON: Da. Mi ćemo da prihvatimo te dokumente. Koji je sledeći broj?

sekretar: D270.

SUDIJA ROBINSON: D270. To je kraj vašeg glavnog ispitivanja, sada prelazimo na unakrsno ispitivanje. Izvolite, gospođu tužiteljice.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DEL PONTE

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala. Kao prvo, vi se gospodine Miloševiću obraćate sa "gospodine predsedniče". Recite mi zašto? Jer vi znate da on već godinama nije predsednik?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, gospođo. U francuskoj mi imamo pravilo da se uvek obraćamo nekome ko je nekada bio predsednik republike, sa "gospodine predsedniče". To je izraz kurtoazije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Čime se sada bavite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja sam sada lekar specijalista u bolnicama i predajem na više medicinskih fakulteta kao i u institutima i visokom školama i takođe sam u grupi eksperata koji rade na pitanjima naoružanja i terorizma.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: A radite i kao lekar?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, ja sam specijalista za reanimaciju i anesteziologiju i to je, dakle, moja svakodnevna praksa.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ste nam juče govorili o vašoj funkciji predstavnika Republike Srpske Krajine u kancelariji koju ste otvorili u Parizu (Paris) i vi ste nam pokazali odluku predsednika Milana Martića. Ono šta me zanima to je ideja da se osnuje to predstavništvo. Da li je to bila vaša ideja ili je neko drugi došao na tu pomisao?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To je bila zajednička pomisao. Mi smo pomislili na to u istom trenutku, ja sam to predložio, a predsednik Milan Martić je to prihvatio kao i njegovi savetnici. Dakle, možemo da kažemo da smo zajednički došli do toga progresivno. To nije učinjeno naglo u junu 1995. godine, već se o tome govorilo 1994. godine i 1995. godine više puta.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, to je zahvaljujući vašem prijateljstvu sa gospodinom Martićem i u toku razgovora sa njim došli ste na tu pomisao.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: I koliko dugo je trajalo to predstavništvo?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To je zvanično otvoreno u junu 1995. godine, a to predstavništvo zvanično nikada nije ni zatvoreno. Međutim, avgusta 1995. godine došlo je do invazije hrvatskih snaga na Krajinu i nije zaista bilo više moguće da nastavimo da predstavljamo Republiku Srpsku Krajinu kao takvu, međutim ja sam nastavio da budem predstavnik krajiških Srba, bosankih i kosovskih i nastavio sam time da se bavim i da im pružam pomoć. A kada sam se sreo sa gospodinom Karadžićem i Mladićem, ja sam bio predstavnik krajiških Srba.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da li ste imali neprilika sa francuskom Vladom, jer ako sam dobro shvatila juče, vi ste rekli da ste zbog toga odustali da ostanete u francuskoj vojsci?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Jeste, mene je ministar odbrane kaznio, u to vreme to je bio gospodin žan Ševnmon (Jean Chevenement) zbog pritužbe gospodina Mate Granića koji se, dakle, žalio u vezi sa tim. U to vreme on je bio hrvatski ministar inostranih poslova i bio sam uhapšen tokom nekoliko dana. Međutim, to je jednostavno bilo zato što nisam poštovao dužnost čutanja.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, to znam od juče.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Međutim, to je zbog toga što sam ja rekao istinu koju nije trebalo iznositi.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Vi ste bili u bivšoj Jugoslaviji kao lekar. I radili ste za UNPROFOR, dakle zvanično, tokom tri meseca, zar ne? A vaši ostali boravci? Vi ste tamo boravili po dve tri nedelje svaka dva tri meseca. To je bilo privatno, zar ne?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to je bilo privatno i to više nije bilo u sklopu UNPROFOR-a već u sklopu pomenutih humanitarnih organizacija, pre svega "Krajina", koju je osnovao Mile Bučan i "Teleobjektiv" (Teleobjektif) koju je osnovala Marica Matej (Marica Mathei).

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ste se bavili bivšom Jugoslavijom, činjenicama vezanim za bivšu Jugoslaviju počev od 1994. godine, zar ne?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Jer pre toga niste bili tamo.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, pre toga jedina moja iskustva sa Balkanom bila su vezana za jednu moju misiji u Albaniji 1991. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: 1991. godine. A kod koga ste išli u Albaniju?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Otišao sam u Tiranu (Tirana) tokom jedne pobune u Tirani i bio sam poslat u strane ambasade i tada sam bio jedini strani lekar i bavio sam se albanskim pobunjenicima koji su se skrivali u različitim stranim ambasadama. Ja sam im pružao pomoć tokom više nedelja i neke od njih sam vratio u Francusku. Francuska je prihvatila više hiljada njih.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, možemo da kažemo da što se tiče optužbi sadržanih u optužnici protiv gospodina Miloševića, vezano za Hrvatsku od 1991. do 1992. godine, vi niste bili na terenu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Vidim da sam napravio jednu grešku u datumu misije u Albaniji.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, imamo dokumentaciju koji ste nam predali.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To je zapravo bilo 1990. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Jul 1990. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Jul 1990. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, vidim. Dakle, vi ste 1990. godine i 1992. godine bili u Parizu, 1990. godine ste bili u Albaniji, a u Iraku (Iraq) 1991. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, vi niste bili tamo u vreme događaja opisanih u optužnici protiv gospodina Miloševića, u Hrvatskoj?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Moje informacije radi, kao i da biste obavestili Pretresno veće, recite nam sledeće: mi smo čuli i

saslušali svedočenje gospođice Iv Krepen, međutim u beogradskoj štampi juče sam videla da ste vi venčani. Da li možete da nam objasnite koji je odnos koji postoji između vas i gospođe ili gospođice Iv Krepen?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, mi zajedno živimo, ali nismo venčani.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Koliko dugo živite zajedno?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Od 1994. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Juče tokom vašeg svedočenja, kao i danas, vi ste svedočili o tome, da nazovemo to "muslimanskim terorizmom" u Bosni i Hercegovini. Spomenuli ste neka imena mogućih počinilaca napada, ali vaše svedočenje je samo vaša procena onoga šta ste saznali razgovarajući sa raznim ljudima. Ono šta vas ja pitam i ono šta su vas sudije juče pitali je sledeće: da li imate neke dokumente koji podržavaju ono šta ste pričali?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Gospođo, vi sigurno znate da čim se pomenu neka tako delikatna pitanja kao što je terorizam, većina izvora bude klasifikovana i niko od Francuza ne bi smeo da odaje informaciju koja je klasifikovana. Prema tome, kad god sam bio u situaciji da iznesem neke podatke koji francuske vlasti nisu označile kao poverljive, kao, recimo, ovaj dokazni predmet koji se ticao gospođina Muhameda Ata, ja sam to uradio. Takođe, to se odnosi i na DVD gde su spomenuti gospodin Izetbegović i neki drugi. Dakle, u tim slučajevima sam ja bio ovlašćen da vam otkrijem izvore i sve ono što se tiče ovih dokaza, ali postoje izvori koji su označeni kao tajni.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ali vi se slažete samnom da svako može da dođe ovde, da izjavi šta god hoće i kad se od njega traži da to dostavi Pretresnom veću, da dostavi materijal koji to potkrepljuje, onda se poziva na ono na šta se vi pozivate. To je možda vaše lično mišljenje, vaša lična procena, kako to meni izgleda.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, vi ste pitali mene o funkcijama koje sam imao, o tome šta sam ja uradio u životu i ja sam vam davao

vrlo jasne primere. Izvinjavam se, prevodiocima, mogu da vam dam još jedan vrlo jasan primer. Ja sam nameravao da ovamo donesem spisak francuskih vojnika koji su bili u "Plavim šlemovima" i koji su poginuli u Bosni. Da budemo precizni, njih je bili 56. Više od dve trećine je stradalo od muslimanskih snajperista i ja sam tražio od francuskih vojnih vlasti da mi se dozvoli da donesem ovaj spisak i oni su to odbili, zato što su rekli da je to poverljiva informacija. Da li vi osporavate tu činjenicu da je 56 francuskih vojnika poginulo u Bosni do 1994. godine i to da je dve trećine poginulo od muslimanskih snajperista? Da li vi to osporavate, jer ja nisam ovlašćen da vam ovo potkrepim dokumentima?

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi sada govorite o terorističkim delima koja su počinili Muslimani u Bosni, to nije dovoljno da vi to samo spomenete. Da li vi to možete i da dokažete, da li vi možete to da potkrepite? I samo da se vratimo na ovaj dokument koji ste vi ovde doneli, koji se tiče 11. septembra. Vi kažete da su vam francuske vlasti dozvolile da donesete i prezentirate ovaj dokument, ali šta ja mogu da vidim u ovom dokumentu? U ovom dokumentu ja mogu da vidim da ste dobili faksom, da ste to dobili od Predsedništva Republike Srpske. Ovde stoji "Presi BH", pretpostavljam da "BH" znači "Bosna i Hercegovina".

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, vi vidite odakle je stigao taj dokument, ali pogledajte kome je upućen. Kako vi znate da ovo nije poslato francuskoj obaveštajnoj službi?

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ja vas ovo pitam zato što ja tačno znam da francuske vlasti ne bi nikad dozvolile da se dokument ovakve vrste javno prezentira. Naravno, ja nisam imala vremena da ovo proverim sa francuskim vlastima, ali ja mogu da vidim da je ovaj dokument vama poslat od strane nekog u Republici Srpskoj.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, ali vi iskrivljujete ono šta sam ja rekao. Ja nisam rekao da su meni francuske vlasti dozvolile da koristim ovaj dokument, ja sam samo rekao da mi nisu zabranile da ga prezentiram i da to isto nije bilo urađeno za onaj spisak francuskih

vojnika koji su poginuli. Taj spisak mi francuske vlasti nisu dozvolile da ovde prezentiram.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Od koga ste vi tražili tu dozvolu u francuskoj Vladi, jer ja bih htela to da proverim? Da li možete da navedete ime nekog od službenika od koga ste tražili tu dozvolu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne mogu da vam dam ime.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U kojoj službi, u kom organu ste tražili tu dozvolu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja mogu da vam kažem da to dolazi od vojne obaveštajne službe (DRM, Direction du Renseignement Militaire), ali ne mogu da vam kažem ništa više, to nije relevantno pitanje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Čak i kad se radi o jednom poverljivom dokumentu?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja mislim da vi iskrivljujete ono šta sam ja rekao ili izbegavate da se usredsredite na pravo pitanje. Ovaj dokument potvrđuje da je Muhamed Ata bio u Bosni 1999. godine. Dakle vi ne osporavate njegovo prisustvo tamo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ja ne osporavam njegovo prisustvo tamo, ja samo pokušavam da utvrdim kako ste vi došli do ovog dokumenta za koji vi sami kažete da ste dobili dozvolu francuskih vojnih vlasti da ga koristite. Mene ovo čudi i moram da vam kažem, neću sada više da ulazim u ovo pitanje, jer to što je Ata bio prisutan tamo nema nikakvog uticaja na ono o čemu mi ovde govorimo, jer i ja mogu da vam dostavim dokument koji će, recimo, da potvrdi da je gospodin Ata bio u Cirihi (Zurich), ali to ne znači da ću ja sada da tvrdim da je Švajcarska (Switzerland) sada umešana u neka teroristička dela. Ali sada da se vratimo na snajperiste u Sarajevu. Mi znamo, znaju i sudije, da se to odnosi na sve strane u sukobu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovo je potpuno neprimereno upoređenje. To selo Bakotić, ja sam vam prikazao film smotre mužjehedinske brigade, ne postoji avionska veza između Bakotića i Amerike, ali postoji između Ciriha i Amerike. Prema tome, Ata je, kad je išao iz Bakotića, iz Bosne, morao da ode negde u Evropu da bi leteo. Prema tome, ne može se upoređivati Maglaj u Bosni i selo Bakotić sa Cirihom i razlozima boravka u Cirihi i Bakotiću. U Bakotiću sigurno nije boravio iz istih razloga zbog kojih je boravio u Cirihi.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo tužiteljice, ja vas molim da se uzdržite od komentara i da ograničite svoja pitanja na činjenice. Dakle, postavite konkretno pitanje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala vam, gospodine predsedavajući. Dakle, konkretno pitanje bi bilo sledeće: doktore Bario, da li vi znate bilo šta o događaju Vrbanja u Sarajevu u junu 1995. godine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, ne sećam se toga precizno, ali koliko se sećam, radilo se o sukobu između francuskih snaga i srpskih snaga.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, tačno je. I bilo je žrtava. Koliko ljudi je poginulo?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Nekoliko ljudi je poginulo, dvojica ili trojica.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da. To znači da su Srbi nekog ubili. Vi kažete da su francuski "Plavi šlemovi" poginuli od snajperske vatre, a ovaj događaj na mostu u Vrbanji je doveo do nekoliko žrtava.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne možete to da poredite. To je bilo isplanirano, ja mogu da vam navedem šta su rekli francuski vojnici.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala vam, doktore Bario. Spomenuli ste Mekenzija, zar ne? Rekli ste da je Mekenzi naglašavao

da se radilo o Muslimanima. Ja ovde imam Mekenzijevu knjigu, ne želim da se ona uvodi u dokazni materijal, ali na jednoj od strana general Mekenzi kaže i sigurna sam da ćete vi da se složite samnom, doktore Bario, da on izražava sumnje, ali ne zauzima kategoričan stav u odnosu na situaciju, naročito o onom šta ste vi spominjali, onu tragediju koja se desila 27. maja u Sarajevu kad je bilo "napadnuto i ubijeno bar 17 ljudi". To je taj pasus koji ste vi citirali, zar ne? I on kaže: "To je bila nameštaljka gde su korišćeni eksplozivi. Naši ljudi su nam rekli da je bilo nekoliko stvari koje se nisu uklapale: većina ljudi koji su poginuli su navodno bili Srbi", a onda Mekenzi kaže "ko to zna". Da li se slažete sa mnom, doktore Bario, da to kaže general Mekenzi? Da li se slažete samnom?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja bih želeo da odgovorim. Bosanske vlasti su blokirale ulicu na obema stranama neposredno pred napad. Kad su ljudi stali u red ispred pekare, došli su mediji i tamo se postavili i onda je počeo napad. Ja ne znam da li se vi razumete u balistiku, ali molim vas da mi objasnite kako jedna granata koja je ispaljena sa te udaljenosti može da dospe do tog reda gde su stajali ljudi.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ja sam htela da vas pitam, doktore Bario, samo da proverite ovo šta sam upravo citirala iz knjige generala Mekenzija, a gde on kaže "ko to zna", dakle to su njegove reči, "ko to zna", ko zna ko su bili počinioci ovog napada, a to je jedno otvoreno pitanje na koje nije dat odgovor.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, nije dat odgovor u knjizi, ali kasnije je on davao određene izjave.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali držimo se knjige.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ako vi hoćete da govorimo o događajima "Markale 1" i "Markale 2" da bismo bili precizniji ...

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: General Ruoz nije nikada spomenuo Markale. Kao što znate, mora da postoje neki dokumenti. Nama su potrebni dokazi. Ne može samo neko da dođe ovde i izjavi šta god želi.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja bih želeo da odgovorim.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ja ovde imam knjigu kod sebe.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja ovde imam nekoliko knjiga, izvora, članaka koji svi nose datum i mogu da citiram.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Sada bih želela da vam postavim nekoliko pitanja o situaciji u Hrvatskoj. Prvo da se osvrnemo na događaje iz 1991. godine. Vi ste u vašem svedočenju govorili o zločinima koje su počinili Hrvati 1991. godine vrlo detaljno i vi ste naglasili da Srbi nisu počinili nikakve zločine. I da su tek krajem 1990. godine započeli neke operacije. Da li možete ovo da potvrdite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne. Vi iskrivljujete ono šta sam ja rekao, ja ne mogu to da potvrdim. Ja nikada nisam rekao da zločini nisu počinjeni na obema stranama. Ja nikada nisam to osporavao. Tokom jednog građanskog rata se normalno dogode razni zločini.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne, vi niste to tako jasno rekli.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ono šta sam ja rekao je da su napadi protiv Srba bili planirani od 1990. godine i da je sve unapred bilo pripremljeno od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i Zbora narodne garde koja je bila upravo stvorena zato da bi se napali Srbi. To je ono šta sam ja rekao. Ja sam rekao da su se Srbi borili uglavnom tokom drugog dela te godine i da su se borili u Krajini, ali ne izvan, nisu se borili u Zagrebu ili Rijeci, nisu se borili izvan svoje teritorije.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, vi jasno želite da kažete da priznajete da su Srbi počinili zločin tokom tog istog perioda? Molim vas da odgovarite na moje pitanje.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja sam na papiru jasno stavio do znanja da Srbi nisu anđeli i mogao bih sada da vam citiram iz moje knjige gde sam napisao da kada se radi o građanskom ratu, nema ni jedne strane koja ne počinii neki zločin.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi niste odgovorili na moje pitanje.
SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Jesam odgovorio na vaše pitanje.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu. Ovde smo imali nekog ko je svedočio, gospodin Milan Babić. Da li ga poznajete?
SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Svakako, on je bio prvi predsednik Krajine, pre Hadžića i Martića.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, tako je. On je ovde svedočio i ja sada neću da čitam ono šta je rekao, ali 27. novembra 2002. godine na strani transkripta 13064 do 13066 ... Sada ću da rezimiram šta on tu kaže, dakle Milan Babić kaže da su se desili zločini koje su počinili lokalni Srbi zajedno sa JNA, da su ti zločini bili počinjeni protiv nesrba u Krajini, naročito da bi se Srbi naterali da pobegnu iz tih krajeva, da li priznajete ovo? Da li vi priznajete da je ovo bilo počinjeno da bi nesrbi pobeгли iz ovog regiona? Da li vi to tako razumete?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Pa, Milan Babić može da kaže šta god želi. Ono što ja mogu da kažem i ono šta sam ja video 1994. godine je da su se u Krajini nalazile hiljade Muslimana, da je bilo i Hrvata u bolnicu u Glini, da je bilo Hrvata koji su hteli da ostanu da žive u miru sa Srbima u Krajini i njih niko nije terao. Ja govorim o onome šta sam ja doživeo. Desetine hiljada Muslimana su u Krajini. Dakle oni su nesrbi. Takođe sam video Hrvate koji su želeli da ostanu tamo, dakle to je ono šta sam ja rekao. Gospodin Milan Babić može da odgovara za ono šta je on rekao.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi ste tamo bili 1994. godine, ali vi niste bili tamo 1991. godine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da je ovo naglašavanje da svedok nije bio tamo 1991. godine, mislim da nije sporno da nije bio tamo

1991. godine. Mi smo juče upravo ustanovili da je svedok bio na više od 10 brifinga UNPROFOR-a gde su stručno i kompetentno analizirani svi događaji od kad je UNPROFOR počeo svoju misiju, dakle i 1991. godine i 1992. godine i 1993. godine. To smo ustanovili juče.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, ali tužiteljica ima pravo da postavi to pitanje svedoku, a na nama je da procenimo vrednost tih dokaza. Nema ničeg neprikladnog u tome. Sada je vreme za pauzu, napravićmo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospođo tužiteljice.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala, gospodine predsedavajući. Doktore Bario, da li znate išta o zločinima koje su počinile srpske snage u sledećim područjima. Ja ovo spominjem zbog toga što su sva ova mesta i područja navedena u optužnici. Milošević je optužen za zločine koji su počinjeni u Dalmaciji, u Lici, u Baniji, u Zapadnoj Slavoniji, u Istočnoj Slavoniji, naročito u Vukovaru, u Erdutu, Lovasu, da li ste upoznati sa ovim?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Vi ste upravo naveli razna mesta, ali mi niste dali nikakve datume.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Mi se i dalje bavimo 1991. godinom, od avgusta 1991. godine do decembra.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Sada, uzimajući u obzir datume koje ste naveli, tiče se sve to druge polovine 1991. godine i srpskih teritorija u Hrvatskoj. Dakle, vezano za to, ja sam upoznat sa onim šta su Tomislav Merčep i hrvatske oružane snage počinile, ali nisam upoznat sa zločinima koje su počinile srpske paravojne formacije. Ja znam za napade i za legitimnu samoodbranu koju su primenili Srbi, koji nisu bili spremni da poginu, a da se ne brane. Ja ne znam ni za kakve zločine koje su prvo počinili Srbi.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Meni se čini da vi imate dosta selektivnu memoriju.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne mislim tako. Mislim da me memorija dosta dobro služi.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U svakom slučaju htela bih da vam pokažem jedan dokument. To je dokazni predmet 342, tabulator 11, izveštaj koji je napisao jedan visoki oficir JNA, potpukovnik Eremija, a koji je bio zamenik komandanta za politička i moralna pitanja u gardi JNA, to je dokument od 24. oktobra, pardon, 23. oktobra 1991. godine i on ovde govori o svojoj jedinici koja je u to vreme bila aktivna u Zapadnoj Slavoniji. Htela bih da skrenem vašu pažnju na sledeće. Na strani 2, pri dnu te strane i na strani 3, pri vrhu te strane u tački 5, strana 3, dakle moje pitanje je sledeće ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, molim da se ovaj dokument stavi na grafoskop.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, moje pitanje glasi, a vi ste, nadam se, pročitali ovaj pasus, zar ne, doktore Bario, htela bih sada da čujem da li ste vi upoznați sa ovim pismom i njegovim sadržajem, jer ovo pismo je objavljeno u međunarodnoj štampi nekoliko meseci kasnije?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Odgovoriću na vaše pitanje. Nisam nikad pročitao ovo pismo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da li se slažete samnom da pukovnik Eremija ovde priznaje da su Srbi počinili zločine u Zapadnoj Slavoniji u jesen 1991. godine? Nema nikave sumnje u to, kad se pročitaju ovi pasusi onda to postaje sasvim jasno.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne. Ja se ne slažem sa načinom na koji ste vi ovo meni prezentirali. Nikad se nije poricalo to da je bilo borbi, ovo je drugi deo 1991. godine. U to vreme su se vodile borbe u Krajini, otpočelo je prvo u Gospiću u septembru 1991. godine, a zatim u Slavoniji, u Zapadnoj Slavoniji, a zatim u Istočnoj Slavoniji.

Dakle tamo su se vodile borbe. Ja ponavljam da to niko ne poriče niti može da poriče, ali ono što bih ja hteo da kažem je da su te borbe bile prouzrokovane odnosno svodile su se na odgovor na ono što su radili MUP i Zbor narodne garde koja je bila hrvatska, dakle hrvatske snage i da je to dovelo do borbi i do žrtava na obema stranama. Ja mislim da ovo ne može niko da osporava.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: To je, naravno, vaša interpretacija, ali pustimo sudijama da odluče o tome. Ovo pismo potvrđuje da su srpske paravojne snage činile zločine. A sada da pređemo na UNPROFOR. Vi ste rekli da ste bili upoznati sa onim šta se desilo 1991. godine i narednih godina. Ja ovde pred sobom imam izveštaj koji je sastavio generalni sekretar UN i želela bih da se ovaj dokument uvede u dokazni materijal. Vi ste govorili o tome kako ste formirali vaše mišljenje na osnovu onoga šta se desilo 1992. i 1993. godine i da ste to zasnovali na onome šta ste čuli od vaših kolega koji su radili za UNPROFOR. U ovom dokumentu koji ću sada da vam pokažem i koji ću vas zamoliti da pročitate stoji više stvari, doktore Bario. Između ostalog stoji i to da vi niste bili dobro obavešteni ili niste bili u potpunosti obavešteni o činjenicama. Sada da pogledamo sledeće tačke detaljnije. Tačka 2 gde se govori, između ostalog i o hrvatskom napadu u području Miljevačkog platoa, zatim u tački 3 se spominju drugi napadi koje su izvele hrvatske snage. želim sada da skrenem vašu pažnju na paragraf 4, gde stoji: "Formiranje novih srpskih policijskih snaga kako bi se zaobišao Vensov plan (Vance Plan). Komandant UNPROFOR-a smatra ove snage paravojnim snagama". Da li me pratite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Zatim u paragrafu 6 se koristi reč "terorizam". Reč "terorizam" koristi se i u paragrafima od 10 do 17. I što je još važnije, govori se o zlostavljanju nesrpske manjine koja živi na teritorijama koje kontrolišu Srbi u Hrvatskoj. Možete li to da potvrdite?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja ništa ne potvrđujem. Vi meni pokazujete jedan dokument o kome ja ništa ne znam. Vi ste pomenuli Miljevački plato u junu 1994. godine?

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: 1991. godine i 1992. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, 1992. godine. Dakle, možemo da se složimo da su srpske teritorijalne snage u junu 1992. godine bile napadnute od strane hrvatskih snaga. Na srpskoj strani bilo je četvero mrtvih, leševi su bačeni u bunar. Ja sam bio tamo u bolnicu u Kninu i susreo sam se sa patolozima, jer u leto 1992. godine nismo uspeli da ustanovimo sve elemente, to je bio jedan grozan masakr. Osoba ...

prevodioci: Čije ime prevodilac nije uspeo da uhvati.

SVEDOK BARIO: Bila je tamo na licu mesta i onda je jednom rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija traženo od hrvatskih snaga da se povuku.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dozvolite mi da vas prekinem. Ja ovde želim da naglasim činjenicu da su UNPROFOR i generalni sekretar napisali ovaj dokument u kom govore da nesrpske manjine na teritoriji pod kontrolom Srba u Hrvatskoj trpe zlostavljanje, jer vi kažete da Srbi na toj teritoriji, da su oni bili samo žrtve ili da su se legitimno branili, a UNPROFOR je dao sve te podatke 1994. godine, dakle napisao je ovaj nepristrasni dokument, a vi ste pristrasni.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Vi iskrivljujete činjenice i to u potpunosti. Vi sad govorite o događajima iz 1992. godine, a ja sam vam već nekoliko puta rekao da to ne može da se osporava. Napad na Srbe je počeo 1990. godine i 1991. godine, ja mogu da navedem još mnogo više stvari šta se dogodilo tamo. Severna Dalmacija, druga područja, setite se trupa Mirka Norca koje su masakrirale Srbe, Tihomir Orešković, sve se to tamo događalo i sada vi meni kažete da su se Srbi branili? To nije bilo zlostavljanje, to je bila legitimna samoodbrana.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: U redu, sada idemo na opservacije generalnog sekretara UN u paragrafima 33 do 34. On tamo kaže, pogledajte paragraf 34, tu se govori o odgovornosti Srba u Krajini, za pogoršavanje situacije u Krajini. A u paragrafu 35 generalni sekretar Ujedinjenih nacija objašnjava frustraciju hrvatskih vlasti u svetlu te situacije i kaže da je to nešto sasvim razumljivo, na to sam želela da skrenem vašu pažnju.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to razumem. Mi govorimo o 1992. godini, vi ste potpuno prevideli tu činjenicu.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Doktore, vi ste u potpunosti prevideli činjenicu da se ne slažete sa tim.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne slažem se sa tumačenjem ovoga.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne radi se tu o tumačenju. Imam jedno pitanje za vas, doktore Bario. Činjenica je da su Srbi u Krajini odbili da poštuju Vensov plan i da su odbili da prihvate miroljubivo rešenje, Plan Z-4 (Z-4 Plan). To je Hrvate ohrabrilo da se okrenu vojnom rešenju.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne slažem se sa vašim tumačenjem, jer ako se vratimo na 1991., 1992. i 1993. godinu i te napade i plan "zagrebačke četvorke" koji ste vi pomenuli, sve je to došlo kasnije nakon masakra nad Srbima. Zagreb nije uspeo zato što Franjo Tuđman nije hteo da razgovara sa Martićem, Martić je bio na listi ratnih zločinaca. Nije se radilo o tome da Srbi to nisu želeli da prihvate, nego oni nisu dobili mogućnost da pregovaraju o tome i da nađu rešenje.

TUŽILAC DEL PONTE: Vi tako vidite te stvari, ali mi ovde imamo mnogo dokumenata i iskaza kao i svedočenje ambasadora Galbrajta (Peter Galbraith) o toj temi. Idemo sada na jednu drugu temu. Vi ste juče rekli da Srbi u Krajini više nisu imali teško naoružanje nakon 1992. godine. Ako pogledamo pismo koje je komandant UNPROFOR-a, general Lars Valgren (Lars-Eric Wahlgren) poslao 1. aprila 1993. godine, uputio ga je Goranu Hadžiću predsedniku RSK ...

Časni Sude, ovo je jedan novi dokument koji bih želela da uvrstim u spis.

sekretar: Dokazni broj biće 815.

TUŽILAC DEL PONTE: Molim takođe i dokazni broj za izveštaj generalnog sekretara o kome smo takođe govorili.

SUDIJA ROBINSON: To je izveštaj od 28. septembra

TUŽILAC DEL PONTE: Da.

SUDIJA ROBINSON: To je, dakle, 815.

ADVOKAT KEJ: Samo jedna opservacija. To nije dokument koji je prihvatio ovaj svedok, jer Tužilaštvo se do sada žalilo da se ovde uvrštavaju dokumenti u spis koje svedoci nisu prihvatili kao svoje, a sada imamo istu stvar sa ovim dokumentom od 28. septembra 1992. godine. I svedok je unakrsno ispitivan o tome, ali on nije uspeo to da komentariše.

TUŽILAC DEL PONTE: Ne, ne, on je to komentisao, on je to interpretirao.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da ne možemo da interpretiramo ta stroga pravila iz *common law* za uvršćenje dokumenata ovde. Ovde je sistem malo drugačiji. Osim toga, dokument Ujedinjenih nacija je javni dokument.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA BONOMI: Gospođo glavna tužiteljice, pomozite mi, molim vas. Ovo je dokument koji do sada nije uvršten u spis od strane Tužilaštva. Svedok je jasno rekao da ne zna ništa o tome. Ukoliko se dokument uvrsti, kakav će da bude status tog dokumenta.

TUŽILAC DEL PONTE: Naravno, ovaj dokument protivreči svemu šta je ovaj svedok rekao o toj temi. Ovo je izveštaj generala Nambijara (Satis Nambiar), komandanta UNPROFOR-a 1992. godine. I to je izveštaj o situaciji u Hrvatskoj. Svedok je govorio o situaciji u Hrvatskoj, a ovaj izveštaj protivreči svemu šta je on rekao. Zato je meni važno da svedok pogleda ovaj dokument i da ga komentariše, jer smatram da je dokument veoma relevantan i pokazuje da je suprotan onome šta je on rekao.

SUDIJA BONOMI: To možda jeste relevantno, ali mene brine nešto drugo. Kako taj dokument može da ima status u ovom Predmetu ako ovaj svedok nije prihvatio ništa od onoga šta tu piše? Taj dokument nije ponuđen na uvrštenje prilikom izvođenja dokaza Tužilaštva iako je tada mogao da bude. Možda taj dokument može da bude uvršten u spis kasnije, kada Tužilaštvo bude odgovarala na navode Odbrane, međutim ja želim jasno da dam do znanja da u slučaju da bude niz ovakvih dokumenata, odluka koju smo mi doneli je čvrsto zasnovana na našoj sudskoj praksi.

TUŽILAC DEL PONTE: Časni Sude, ja sam ovaj dokument pokazala svedoku i tražila da ga komentariše budući da je u suprotnosti sa njegovom izjavom. Zato mislim da ovaj dokument mora da se uvrstiti u spis sada, budući da smo ga koristili sada. Ono šta je svedok rekao, mene je nateralo da kažem da ja imam izveštaj komandanta UNPROFOR-a, jer on kaže da je svoje informacije dobio na sastancima UNPROFOR-a. Ovde ipak vidimo da je komandant UNPROFOR-a napisao izveštaj i poslao ga generalnom sekretaru i zato to sada treba da se uvrsti u spis. Jer ja sada želim da svedok proceni ovaj dokument. On ga je proučio, on ga nije ranije video, ali ga je video sada i sada o njemu govorimo. Zato ja mislim da je sada vreme da se ovaj dokument uvrsti u spis. To je moje stajalište.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U vezi sa ovim objašnjenjem na pitanje gospodina Bonomija koje je dala gospođa del Ponte. Njena glavna tvrdnja je da dokument protivureči svedočenju ovog svedoka. To objašnjenje nije tačno. Ako pogledate dokument i ja ga prvi put isto vidim, videćete da on počinje sa tim, evo pogledajte, poglavlje 1, to je druga tačka gde vrlo precizno kaže: "Međutim napetosti su visoke u području 'Jug', pogotovu u području brane 'Peruča', Miljevačkog platoa gde je došlo do prodora hrvatske vojske 21. juna 1992. godine". A onda sledeće ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, gledamo li isti dokument. Koji je to paragraf koji ste citirali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, ja sam citirao na prvoj strani paragraf 2 koji počinje da govori o *meritum-u* stvari. A onda paragraf 3: "Među većim incidentima koji su stvorili veliku napetosti su i sledeći", pa onda, pod "A", kaže se "došlo je do borbi u području jugoistočnog dela sektora "Zapad", posebno zbog pokušaja naoružanih elemenata sa hrvatske strane da pređu reku Savu i napadnu elemente sa srpske strane južno od reke".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, tužiteljica nudi ovaj dokument kao dokument koji pritivreči ...

SUDIJA KVON: Mogu li ja nešto da kažem? Mislim da je ova debata pomalo beskorisna. Ja sam, naime, ustanovio da je Odbrana već ponudila ovaj dokument na uvrštenje, nosi broj D93, prema tome on je već u spisu. Ako mi dozvolite, rekao bih još nešto. Pismo koje je dobilo broj 815, treba da ima broj 814.

SUDIJA ROBINSON: Ja želim da kažem gospodinu Miloševiću da tužiteljica nudi ovaj dokument kao dokument koji protivureči iskazu ovog svedoka. Nivo u kom taj dokument zaista protivureči iskazu, u kom je, da tako kažem, taj dokument uspešan, je nešto o čemu ćemo mi da odlučujemo, prema tome, činjenica da vi možete da

ukazete na neke pasuse koji nisu u protivrečnosti sa iskazom ovog svedoka nemaju nikakve veze sa pitanjem prihvatljivosti ovog svedoka, nego sa težinom, ali, u svakom slučaju, već je uvršten.

SUDIJA BONOMI: Međutim, ja imam nekih teškoća u vezi sa tim. Ja se ne slažem, ne prihvatam da u ovakvom kontradiktornom postupku Tužilaštvo može da uvrsti u spis materijal koji je svedok porekao. I to u ovom trenutku. Prema tome, ja sada pokušavam da pronađem pravnu osnovu na temelju koje bi to moglo da postane deo dokaza Tužilaštva. Naravno, to je jedna pravna rasprava koju možemo da imamo i kasnije, ali ovo, budući da se radi o fazi Odbrane, ne bi trebalo da ima dokazni broj Tužilaštva.

TUŽILAC DEL PONTE: Čak i ako je to javni dokument koji sam koristila za unakrsno ispitivanje svedoka?

SUDIJA BONOMI: Da, da, to je moje mišljenje u ovom trenutku i mislim da u ovom trenutku treba tu raspravu da privedemo kraju. Dovoljno je da znamo da je on već u spisu i ima broj 93.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospođo tužiteljice.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Imamo, dakle, još jedan dokument, to je pismo upućeno Hadžiću. Budući da je svedok rekao da krajiški Srbi više nisu imali teškog naoružanja nakon 1992. godine, ja želim da se ovo pismo uvrsti u spis. To je pismo koje je poslao general Lars Valgren komadant UNPROFOR-a, Goranu Hadžiću 1. aprila 1993. godine. Hadžić je tada bio predsednik RSK. Ovde nalazimo nekoliko primera da su krajiški Srbi na hrvatske civilne ciljeve ispalili više projektila iz teškog oružja u martu 1993. godine. Zatim, na trećoj strani imate popis korišćenog oružja pod brojem 4. Spominju se čak šest kasetnih bombi koje su 11. marta 1993. godine bačene na Šibenik. Svedok je spomenuo kasetne bombe koje je koristila, prema njegovim rečima, druga strana, NATO, na Kosovu. I govorio o negativnom efektu koji su te bombe imale. Dakle, ja nudim ovaj doku-

ment na uvrštenje. Molim da se prvo pokaže svedoku kako bi on mogao da ga komentariše.

SUDIJA ROBINSON: Uputite ga na konkretne pasuse koje želite da komentariše.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Drugi paragraf, treća strana, tu se govori o vrstama oružja.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: želim da kažem dve stvari o ovom dokumentu kog ranije nikada nisam video. Sad sam ga prvi put video. Vi ste rekli da je to u suprotnosti sa onim šta sam ja rekao. Ali to nije u suprotnosti.

SUDIJA ROBINSON: Čekajte, nije na vama da ovde određujete pravila igre. Već smo prošli tu fazu. Sada se bavimo pismom upućenom gospodinu Hadžiću i tužiteljica želi da komentarišete sadržaj drugog paragrafa.

SVEDOK BARIO: Moj komentar odnosi se na dokumente iz 1992. i 1993. godine. Ja sam već jasno rekao da svi dokumenti koje sam imao kad sam analizirao UNPROFOR 1994. godine su od 1990. do 1994. godine, a što obuhvata i događaje koji su se dogodili posle onih opisanih u ova dva izveštaja. Prema tome, ja ne mogu da kažem da će analiza UNPROFOR-a iz 1994. godine da bude oborena dokumentima iz 1992. godine i 1993. godine.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario, vi ste sada na granici toga da ne poštujete Sud. Na veoma ste tankom ledu, zaista. Ja sam vam već rekao da smo se tom temom bavili i da se na to više nećemo vraćati. Molim vas da se sada usredsredite na konkretno pitanje koje vam je postavila tužiteljica. Vidite li drugi paragraf ovog pisma?

SVEDOK BARIO: Da, imam pismo pred sobom.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo tužiteljice, to je drugi paragraf koji počinje rečima "kao što nedvosmisleno znate".

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, to je taj drugi paragraf, ali informacija koju ja želim da dobijem od svedoka je sledeća: on je rekao da nije bilo nikakvog teškog oružja, a ja kažem da ovo pismo pokazuje da je teškog oružja bilo, čak i kasetnih bombi. Prema tome, sada svedoka pitam da li priznaje da je on na raspolaganju imao samo parcijalne informacije?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne slažem se sa tim, jer kada sam ja govorio o teškom naoružanju, mislio sam na tenkove, avione, nisam mislio na rakete, raketne bacače koji brzo mogu da se premeštaju, jer to lako može da se premešta, a pravo teško oružje ne može lako da se premešta. Takođe želim da primetim da je ovo pismo napisano u aprilu 1993. godine. Tada su Srbi pokušavali da odgovore na napade.

SUDIJA BONOMI: Pukovniče Bario, prema mom shvatanju ovim pitanjem se od vas traži da kažete da li prihvatate da u svetlu drugog paragrafa ovog pisma i četvrte tačke na četvrtoj strani, da je moguće da su ta oružja na neprimeren i protivpravan način korišćena protiv civilnih ciljeva, a od srpskih snaga stacioniranih u Kninu?

SVEDOK BARIO: Da. Tu se radi o dve različite stvari. Ja sam prisiljen da priznam, budući da nemam razloga da dovodim u pitanje ono šta je rekao jedan general UNPROFOR-a, ja, dakle, priznajem da je bilo opaljivanja iz tih oružja, a zašto je toga bilo, to je ipak stvar za dalju interpretaciju. I ovde nigde ne piše da je vatra bila uperena protiv civila.

SUDIJA BONOMI: Ali vi prihvatate da je moguće da je ovo tačno, da ili ne?

SVEDOK BARIO: Da.

TUŽILAC DEL PONTE: Hvala vam, gospodine sudijo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi se obraćate sudiji Bonomiju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, pošto je on pokrenuo ovo pitanje. Gospođa del Ponte kaže da je svedok imao parcijalne podatke kad je svedočio, a, sa druge strane, gospođa del Ponte takođe upotrebljava parcijalni podatak koji ne upoređuje sa drugom stranom i to ne znači ništa. Skrećem vam pažnju na poslednji pasus ovog pisma koje citira, a koji glasi: "ja ću takođe i drugoj strani u ovom sukobu da uputim pismo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, zaustavio sam vas. Ja sam vam već rekao više puta da je ovo pitanje koje treba da postavite prilikom dodatnog ispitivanja, kada budete dodatno ispitivali, jednostavno skrenite pažnju ovog svedoka na treći pasus. Pročitajte mu ga ili tražite od njega da ga pročita naglas, ali nema potrebe da prekidate da biste to sada rekli.

TUŽILAC DEL PONTE: Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala. Idemo na sledeću temu, a to je vazдушna podrška američkih vazduhoplovnih snaga u toku operacije "Oluja".

SUDIJA ROBINSON: želite li da se to uvrsti u spis?

TUŽILAC DEL PONTE: Da.

SUDIJA ROBINSON: A i sudija Kvon će da nam pruži uveravanja da to već nije uvršteno u spis kao dokazni predmet Tužilaštva ili Odbrane. Dobro, znači nosiće broj 814.

SUDIJA BONOMI: Ja bih želeo da objasnim jednu stvar. Mislim da je situacija sa ovim dokumentom različita od situacije sa prethodnim dokumentom, zato što je ovaj svedok kao svedok Odbrane prihvatio da je moguće da je ovaj izveštaj tačan i, prema tome, to onda postaje deo spisa na koji tužilac može kasnije da se osloni.

prevodioci: Tužilaštvo nije uključilo mikrofon.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Izvinjavam se, mislila sam da je mikrofon uključen. Dakle, imamo informacije koje je pripremila organizacija Hjuan rajts voč (Human Rights Watch), a koje nam omogućavaju da bolje shvatimo ono šta se dogodilo. Dakle, ovo je dokument iz avgusta 1996. godine, dolazi od organizacije *Human Rights Watch* i želela bih ovaj dokument da uvrstim u spis. Na osmoj strani stoji citiram ...

SUDIJA ROBINSON: Imamo li mi taj dokumenat?

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da. Dakle, doktore, uzmite, molim vas, osmu stranicu i pročitajte ceo paragraf. Tu piše, citiram: "NATO je zapretio da će da napadne hrvatske položaje kao odmazdu za napad na položaje UN. Međutim, jedini napad NATO tokom ove operacije izveden je protiv jednog srpskog protivavazdušnog položaja blizu Knina koji je na svom radaru uhvatio dva aviona NATO, a koji su poslani na poziv Ujedinjenih nacija". Da li ste znali za to? Da li ste znali za te činjenice?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Odgovor je veoma jednostavan. Vi govorite o napadu američkih vazdušnih snaga na ...

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne, ne, ne. Govorim o napadima NATO, a ne Sjedinjenih Američkih Država.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ali 19 NATO ambasadora su jedini ljudi koji su ovlašćeni da dozvole takvu intervenciju. Kada su oni potpisali dozvolu za napad na Knin? Takav dokument ne postoji, takav dokumenat nikada nije izdat u NATO. NATO nikada nije izdao nalog da se napadne Knin, to je bila američka vojska.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ali ovde ne govorimo o američkoj vojsci.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: 1994. godine američka vojska bombardovala je aerodrom Udbina u Krajini. I ista ta vojska je napala naše odbrambene položaje. To su oružje Srbi koristili samo da odbrane Knin i za ništa drugo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Na Pretresnom veću je da presudi o tome. Ja sam pročitala dokument i mogu, dakle, da kažem da se radilo o napadu NATO. Ne poričem da tu ima i američkih aviona, ali to je NATO.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ovo dolazi od organizacije *Human Rights Watch* i mislim da oni ne mogu da daju tu vrstu informacija.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ja radim sa dokumentima i uvek sam radila sa dokumentima. Iz ovog dokumenta čitam da se tu radilo o zahtevu Ujedinjenih nacija da napadne NATO.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To dolazi od *Human Rights Watch*.

TUŽILAC DEL PONTE: Mogu li da to uvedem u spis, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Ovo će da nosi broj 815.

ADVOKAT KEJ: Ulažemo naš konstantan prigovor na uvrštenje dokumenta koji svedok nije prihvatio.

SUDIJA KVON: Mislim da se svedok slaže sa ovim paragrafom osim pitanja da li je to bio NATO ili Sjedinjene Američke Države. Ovaj paragraf govori o kršenjima od strane hrvatske Vlade. I sećam se da je ovaj svedok odgovorio "da", na pitanje tužiteljice.

ADVOKAT KEJ: Ja sam to shvatio kao neslaganje sa argumentom da je to bio ili NATO sa dozvolom Ujedinjenih nacija ili ko je tu već šta radio, ali ne sa dokumentom kao takvim, jer cilj toga je bio da se pokaže da su Srbi bili u situaciji da odgovaraju na napad.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, ako tužilac želi da uvrsti taj dokument, on to treba da uradi putem svojih kasnijih svedoka.

ADVOKAT KEJ: Da, u kasnijoj fazi izvođenja dokaza, zato što mi sada ovde imamo situaciju gde je došlo više svedoka i mi imamo odgovor na iznošenje argumenata tužioca, a u vezi sa dokumentima koji se predočavaju preko svedoka. Međutim, to je na neki način trojanski konj koji tužilac u sklopu izvođenja dokaza svedoka Odbrane pokušava da iskoristi, jer se radi o dokumentima koje svedoci ne prihvataju. Dakle, vrednost je vrlo diskutabilna u takvom slučaju. Ukoliko se radi o dokumentima koji su već uvršćeni u dokazni materijal, kao što je slučaj sa dokumentom D93, to je drugo pitanje. Međutim, sada imamo dokumente koje oni pokušavaju da uvrste nezavisno, da bi dokazali neke svoje argumente i mislim da je to jedno vrlo opasno područje zato što se radi o dokumentima koji nisu predloženi putem tog svedoka, već se radi o iznošenju argumenata Tužilaštva bez ikakve osnove i bez ikakvog *merituma*, a da se ne uspostavlja šta je izvor, značaj i značenje tog dokumenta, kao što je uobičajeno i mi smatramo da je to neprikladan način uvrštavanja dokumenata. Dakle, mislim da oni, kada im to odgovara, postupaju na taj način, a kad im to ne odgovara odabiraju da ne postupaju tako i mislim da treba održati određenu doslednost u postupanju.

SUDIJA BONOMI: Ja mislim da ovaj dokument treba da se usvoji zato što je bilo dovoljno rečeno u odgovoru svedoka, kao što je

rekao sudija Kvon. Dakle, to opravdava mogućnost da se usvoji taj dokument zato što je govoreno o tom konkretnom pasusu. Dakle, smatram da treba da se usvoji.

SUDIJA ROBINSON: Da. Nastavite.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Hvala, nemam više dokumenata. Imam još svega nekoliko pitanja, tako da ćemo da završimo na vreme. Gospodine Bario, što se tiče Kosova rekli ste da ste bili tamo u julu 1998. godine. Koliko, dve nedelje, tri nedelje?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: U junu dve nedelje, a u julu i avgustu mesec dana.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Tačno. Rekli ste da su tamo bili Albanci, da su oni radili, oni su bili deo osoblja u bolnici, zar ne?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Optuženi Milošević je govorio o paragrafu 87 optužnice gde se govori o činjenicama vezanim za 1991. godinu, međutim vi ste tamo bili 1998. godine i ne znate šta je bilo 1991. godine.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Vi nemate saznanja o 1991. godini. Vi govorite o Kušneru i ovde ste izneli neke lične napade na njega. Kao što je već moj kolega, gospodin Najš, rekao mi ovde nismo u svojstvu advokata nekih ljudi, međutim činjenica je da je gospodin Kušner stigao tamo nakon što su se odigrali događaji za koje se optužuje gospodin Milošević.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, to nije slučaj. On je bio u Dubrovniku 1991. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Govorimo o Kosovu.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: A ne, nisam shvatio. Na Kosovo je stigao u junu 1999. godine.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dobro. Poslednje pitanje: Mladić i Srebrenica. U jednom trenutku, kako bismo rekli na francuskom, ja sam se naježila kad sam slušala o tome. Vi ste nam rekli šta je vama rekao Mladić. Ja to mogu da shvatim zato što je Mladić optužen, vi to znate?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Naravno.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Kad je optužen?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: To je optužnica iz 1994. godine, verujem.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da. Govorili ste o Oriću. Vi znate da se njemu sudi ovde?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Čuo sam za to.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Znate da je ovde?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da li znate da je postojala komisija Republike Srpske zadužena za srebrenički masakr?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da i to potvrđuje, manje-više, sve šta sam vam ja rekao.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Onda nismo pročitali isti izveštaj.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Verovatno nismo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Komisija Republike Srpske priznaje činjenicu da su srpske snage masakrirale preko 7.000 osoba u Srebrenici.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ja to osporavam.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, vi niste pročitali to. Vi znate da je lord Ešdaun (Paddy Ashdown) uspostavio tu komisiju Republike Srpske i da je to bilo jedno značajno javno priznanje?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja znam sve šta je učinio gospodin Pedi Ešdaun za Republiku Srpsku i da bi je uništio.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: To nije bilo moje pitanje. Pitanje se odnosilo na Srebrenicu.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Što se Srebrenice tiče, ja vam potvrđujem ono šta sam rekao i misao koju sam izneo.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ali to vam je Mladić rekao?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, on je ipak bio u položaju da je mogao da zna šta se desilo mnogo bolje nego Pedi Ešdaun.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, on je na dobrom položaju da pokuša da se brani, zar ne, jer ima dosta elemenata i dokaza koji upućuju na činjenicu da je postojalo 7.000 do 8.000 muslimanskih žrtava.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, vi znate kao što i ja znam da je bilo 1.500 leševa identifikovanih i još 1.200 koji su iskopani. Dakle ne možete da mi kažete da ih je bilo 8.000, čak se nekad pominje da ih je bilo 13.000. I radilo se tu o vojno sposobnim muškarcima, a ne o ženama i starcima.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Dakle, vi to ne prihvatate. Poslednje pitanje, doktore. Da li prihvatate da je u tom sukobu u bivšoj Jugoslaviji, da su na svim stranama počinjeni zločini?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja mislim da sam vam to već rekao.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Da, ali potvrdite mi.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Potvrđujem da je između 1990. godine i 1995. godine došlo do više građanskih ratova u bivšoj Jugoslaviji. Bilo je mrtvih na svim stranama.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne govorimo o mrtvima, nego o zločinima koje su različite strane počinile?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ali imate u Francuskoj svaki dan na stotine zločina.

TUŽILAC DEL PONTE – PITANJE: Ne pitam vas za Francusku, već da li se slažete samnom da su sve strane u ovom konfliktu počinile ratne zločine?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Zločine su počinili i Muslimani i Hrvati i Srbi.

TUŽILAC DEL PONTE: Hvala. Završila sam, gospodine predsjedavajući.

SUDIJA BONOMI: Pukovniče, da li mogu da vam postavim jedno pitanje. Da li sam dobro shvatio da niste pročitali izveštaj komisije Republike Srpske koja se bavila istragom oko Srebrenice?

SVEDOK BARIO: Da, pročitao sam izveštaj, bilo je dva izveštaja, a nismo govorili zaista o istom izveštaju. Ona je govorila o izveštaju koji je, po mom mišljenju, diktirao Pedi Ešdaun.

SUDIJA KVON: Gospodine Bario, hteo bih da razjasnimo vaš odgovor na pitanje sudije Bonomija i tužiteljice. Kada vas je tužiteljica pitala da li vam je francuska Vlada dozvolila da obelodanite ovaj dokument, govorim o tabulatoru 27 iz kompleta dokumenata vezanih za Muhameda Atu, ako se sećate, vi ste rekli, citiram: "Ja nisam rekao da su francuske vlasti to meni dozvolile", ali kada vam je pitanje postavio sudija Bonomi i pitao kako ste došli do tog dokumenta, evo šta ste rekli, citiram: "Meni ih je dala na raspolaganje obaveštajna služba i dobio sam dozvolu da prikažem te dokumente, jer oni nisu klasifikovani od strana francuske Vlade", tako da sam malo zbunjen. Da li možete da nam date objašnjenje za to?

SVEDOK BARIO: Da, istina je da je postojala jedna konfuzija koju je izazvala gospođa del Ponte. Ja nisam nikada rekao da su mi vlasti dozvolile da prikažem taj dokument. Rekao sam da to nije bilo

zabranjeno. Pre nego što sam ovde došao, ja sam hteo da donesem više dokumenata i prikažem ih. Jedini koji su mi zabranjeni to je spisak sa imenima "Plavih šlemova" ubijenih u bivšoj Jugoslaviji, a što se drugih dokumenata tiče, rekli su mi da ne postoji zabrana i da ja mogu da ih predočim i da sam lično odgovoran za to.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Da li mogu da vam postavim jedno pitanje, gospodine Bario? Jasno je da vi imate simpatije prema Srbima, nema sumnje u to. Ne možemo to da osporavamo. Kada su vaši bliži kontakti sa Srbijom počeli, kada je to počelo? Ja znam da ste vi išli u Bosnu 1993. godine. Verujem da je to bilo sa "Plavim šlemovima". Međutim, šta je početak vaših veza sa Jugoslavijom i sa Srbijom?

SVEDOK BARIO: 1994. godine, nakon što sam već bio u UNPROFOR-u i kao "Plavi šlem", to je počelo i nakon što sam ja video realnost na terenu i onda sam se zaista približio srpskom narodu, zato što sam smatrao da je taj narod žrtva jedne nepravde.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, vaš angažman bio je rezultat onoga što ste vi videli 1994. godine?

SVEDOK BARIO: Da, gospodine predsedavajući. Na osnovu onoga šta sam iskusio na licu mesta, na terenu i na osnovu onoga šta sam lično čuo od drugih ljudi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imate li dodatnih pitanja?

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo nekoliko. Evo, uključeno je. Imam samo nekoliko vezano za ove dokumente gospođe del Ponte. Možda ne mogu da idem ovim istim redom. Gospodine Bario,

uzmite ovaj dokument *Human Rights Watch*, Helsinki (Helsinki), upravo prvi puni pasus na strani 8 koji je citirala gospođa del Ponte. On glasi: "U toku ofanzive, hrvatske snage su ograničile kretanje oko 10.000 vojnika Ujedinjenih nacija koji su bile stacionirani na području Krajine. Takođe su napali 65 položaja Ujedinjenih nacija ubivši troje i ranivši osam mirotvoraca tokom ofanzive. NATO je pre-tio da će napasti hrvatske snage kao odgovor na njihov napad na položaje Ujedinjenih nacija, međutim jedini napad NATO tokom operacije bio je protiv srpske protivvazdušne odbrane" i tako dalje. Da li to išta menja u pogledu vaše tvrdnje da su američki avioni napali Knin?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, zaista ovo potvrđuje da su američki avioni pucali na položaje oko Knina, kao i to da su hrvatske snage namerno napale "Plave šlemove". I, konkretno, jedan naš podoficir, Danac, je namerno ubijen iz jednog hrvatskog tenka. To je rekao francuski general Žan Pjer Bernard (Jean-Pierre Bernard). Zatim češki "Plavi šlemovi" takođe su ubijeni od strane Hrvata u toj ofanzivi, a neki od njih su korišćeni kao ljudski štit, dok su kanadski "Plavi šlemovi" bili zatvoreni u Kninu da ne bi mogli da svedoče o razaranju Knina tokom operacije "Oluja".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Bario. Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Vi ste rekli u odgovoru na pitanje gospodinu Miloševiću da pasus koji ste pročitali potvrđuje činjenicu da su američki avioni pucali na položaje oko Knina. Šta u tom pasusu potkrepljuje tu tvrdnju? Ja u ovom pasusu ne vidim nikakvo pominjanje SAD.

SVEDOK BARIO: Gospodine predsedavajući, ta dva aviona dolazili su sa nosača aviona "Teodor Ruzvelt" i to su dva američka aviona koji su pucali na te položaje. To nije osporavano. Znate, ako ja lažem, vrlo je lako ovo proveriti.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, ne radi se samo o ovom pasusu, da pasus to potvrđuje, već dokazi koji su nezavisni od ovog teksta. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Bario, da li vidite na kraju ovog pasusa oznaku fusnote, pošto je ovo, kako je gospođa del Ponte rekla, neki dokument *Human Rights Watch*? Ovde imate oznaku fusnote broj 14, je li tako, na kraju pasusa koji sam vam citirao?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa pogledajte dole šta piše, šta je, u stvari, tačno od ovoga šta se tvrdi. Ovde piše Rejmon Bone (Raymond Bonner), to je, dakle, članak u "Njujork tajmsu" (New York Times) 5. avgusta 1995. godine, pod naslovom: "U rasprostranjenom napadu, Hrvatska pokušava da izmesti Srbe" (In Broad Attack, Croatia Is Trying To Dislodge Serbs). To je, dakle, članak iz "Njujork tajmsa" na koji se poziva ovaj, kako kažu, dokument *Human Rights Watch*. I ništa drugo. Je li tako?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Potvrđujem tu činjenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da pogledamo. Na brzinu je gospođa del Ponte citirala generala ...

SUDIJA ROBINSON: Da, dobra poenta, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Da pogledamo ovaj citat generala Mekenzija, to je 27. maj, njegov dnevnik, to je ono šta je gospođa del Ponte citirala vrlo kratko, ja smatram da je nužno pročitati taj deo. Moram prvo da vam kažem da sam morao u rečniku da potražim, pošto Mekenzi kaže "*tamed Serbs*" (ukrotiti Srbe), šta znači to "*tame*" (ukrotiti) i shvatio sam ovde iz rečnika "*domesticated*" što će reći "pripitomljeni Srbi", ako dobro ja mogu da razumem ovaj izraz. E sada da pročitam: "Nesreća u Sarajevu, ljudi koji su čekali na hleb napadnuti su i barem 17 njih je ubijeno. Predsedništvo tvrdi da se tu radilo o srpskom napadu, o granatiranju. Srbi tvrde da se tu radilo o nameštaljki sa upotrebom eksploziva. Naši ljudi nam kažu da se mnogo toga nije uklapalo. Ulica je bila blokirana neposredno pre incidenta. Kada je

ljudima dozvoljeno da uđu i kada su se poređali u red, mediji su stigli, ali su ostali sa strane. Došlo je do napada, a mediji su odmah bili na licu mesta. Većina ubijenih, tvrdi se, bili su ukroćeni Srbi. Ko zna? Jedino šta je sigurno je to da su nevini ljudi ubijeni". Da li je ovo, bez obzira na još preciznije izjave generala Mekenzija kasnije, da li je ovo jasno da je reč bila o nameštenom udaru, jer on vrlo jasno kaže ...

TUŽILAC NAJS: Tendenciozno, sugestivno ili oba.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, morate da preformulišete pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, u redu, ja samo želim da ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, čim počnete rečenicu sa "je li jasno" skoro je sigurno da će pitanje da bude sugestivno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, neću da postavljam pitanje sa "je li jasno". Ovde piše, gospodine Bario "ulica je blokirana neposredno pre incidenta. Kada su ljudi pušteni unutra i kada su poređani u red, stigli su mediji, ali su se držali sa strane. Došlo je do napada, a mediji su odmah bili na licu mesta. A onda poginuli 'tame Srbs'". Šta ovo govori, gospodine Bario?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Mislim da nema dvosmislenosti u ovome šta kaže general Mekenzi. Očigledno je da Srbi nisu odgovorni za tu eksploziju i očigledno je da se tu govorilo o UNPROFOR-u u to vreme i to su mi potvrdili brojni kanadski oficiri koji su bili bliski generalu Mekenziju i takođe primećujem da je Karla del Ponte pomenula samo atentat od 27. maja 1992. godine zato što je zaista jedina osoba koja je osporavala da su Srbi odgovorni za to bio general Mekenzi. Međutim, za "Markale 2" imamo brojne izjave različitih generala i oficira koji osporavaju učešće Srba u tom napadu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Bario. Pogledajmo sad pismo generala Valgrena koje je gospođa del Ponte takođe ovde stavila na uvid. Pismo je naslovljeno Goranu Hadžiću. To nije sporno, je li tako, u Kninu. A onda na drugoj strani, to je poslednji pasus, na kraju kaže: "Takođe pišem i drugoj strani u ovom konfliktu u vezi sa kršenjima vezanim za njihove vojne aktivnosti". Druga strana, ta druga strana je hrvatska strana, je li to sporno?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Mislim da je to nemoguće opovrgnuti. To pismo je pisano 1. aprila 1993. godine nakon napada hrvatskih snaga na Miljevački plato u junu 1992. godine i nakon napada iz januara 1993. godine na Maslenicu i čitav taj region i tokom čitave 1993. godine to se nastavljalo i insistiram da je na stotine ljudi u tim napadima pobijeno. Dakle, sobzirom da je to napisano 1. aprila 1993. godine, on pre svega misli na hrvatske napade na ljude koji su bili u zaštićenim zonama Ujedinjenih nacija u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ovde se govori, to je, to je jedan deo stvari. Ovde se govori o dvema stranama. Jedno je, znači, Republika Srpska Krajina, on se obraća Goranu Hadžiću, drugo je hrvatska strana. Da li ovde negde ima Jugoslavija, Srbija, Beograd, da li postoji neka treća strana?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne, to se uopšte ne pominje. Treća strana se uopšte ne pominje.

SUDIJA ROBINSON: To pokazuje da je potpukovnik hteo da bude ravnopravan i da govori o zločinima obe strane. Gospodine Miloševiću, skoro je 14.00, već petnaest minuta duže radimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja to imam u vidu, ali ovde je dato nekoliko dokumenata, ovde je dokument koji je dat, potpukovnika ili pukovnika, ne mogu sada da tačno kažem, Eremije. Da li se vidi kome je upućen ... Ovde se vidi da je reč o oficiru JNA, datum je 23. oktobar 1991. godine. 23. oktobar 1991. godine je vreme kada je još postojala Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija. Da li vam je to poznato?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, svakako. U to vreme, 1991. godine jedina zakonita, legitimna vojska je bila JNA u okviru federativne Jugoslavije u okviru koje je manje od 50 posto pripadnika bilo Srba. U leto 1991. godine, hteo bih ovo da naglasim, da je bilo nekoliko napada tokom kojih su slovenački i hrvatski secesionisti pobili nekoliko pripadnika JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde vidi da je ovaj oficir JNA ... Dakle obraća se svojoj višoj komandi, dakle komandi vojne oblasti JNA te legitimne vojske SFRJ?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da. Hteo bih da kažem da je nekoliko oficira Hrvata dezertiralo iz JNA i otišli su da se bore protiv sopstvene vojske, takoreći, dakle one vojske iz koje su dezertirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada vam skrećem pažnju na ovo, znači potpukovnik JNA koji je pomoćnik komandanta određene jedinice, piše komandi Prve vojne oblasti tadašnje u SFRJ i u tački 5 on kaže: "Predlog mera za poboljšanje morala u jedinicama" i govori u prvoj alineji te tačke, ako možete da pratite, "da se organizovano pristupi razoružavanju paravojnih formacija" i onda ih nabraja i predlaže da se u akciju uključe organi vlasti i organi Republike Srbije. Dakle, ovde se, koliko vidim, Republika Srbija pominje samo u predlozima mera ovog komandanta da se uključe njeni organi vlasti, ukoliko se radi o građanima Srbije koji se nalaze negde na ovim prostorima. Da li se još negde može zaključiti da ovo ima ikakve veze sa Srbijom?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ja to ne vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala vam. Još da pogledamo ovaj izveštaj, to je, koliko sam shvatio, izveštaj generala Nambijara. U tački 2, kao što vidite, govori se o upadu hrvatske vojske od 21. juna, u tački 3 govori se o sektoru "Zapad": "Očigledno prouzrokovan pokušajima naoružanih elemenata sa hrvatske strane da pređu preko reke Save i napadima na elemente bosanskih Srba južno od reke". Napadima, dakle hrvatska strana je pokušavala da

pređe reku Savu i napadne pripadnike bosanskih Srba južno od reke. To je, znači, tačka 2, pa tačka 3a, pa tačka 3b, u sredini kaže "su bili napadnuti od strane hrvatske vojske". Pa onda u tački ... Dobro, u sredini "zarobljenike koje je intervjuisao UNPROFOR, zarobljenici su rekli da su ih mobilisali i obučavali pripadnici hrvatske vojske u određenim područjima u Hrvatskoj i da su ubačeni u malim grupama u Bosnu i Hercegovinu, a da bi se uključili u borbe koje su se tamo vodile." Dakle, to je celo poglavlje 1 koje govori o kršenju prekida vatre. I sve se odnosi na kršenja sa tim što ... Preskočio sam tačku "c", a tačka "c", samo sam nju preskočio, a tačka "c" kaže: "21. avgusta 1992. godine tri pripadnika srpske pogranične milicije su bili ubijeni u blizini linije sukoba u sektoru "Istok". Znači kompletno poglavlje koje se tiče prekršaja narušavanja prekida vatre. Da li možete da nađete bilo koji tačku gde se pokazuje da su Srbi kršili prekid vatre ovde? Evo imate celo poglavlje kojim počinje izveštaj. Da li ima i jedne gde se kaže da su Srbi vršili prekršaj? Pokušajte da nađete.

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Ne, ne mogu da pronađem nigde ništa slično. Tokom svedočenja sam ja nekoliko puta pomenuo sva narušavanja sporazuma o prekidu vatre od strane hrvatskih snaga, naročito 1992. godine i 1993. godine, pogotovu kad se radi o zaštićenim zonama UN. Dakle sva ova narušavanja sporazuma o prekidu vatre su bila vršena od strane hrvatskih snaga 1992. godine i 1993. godine. Takođe sam naglašavao koliko je bilo ubacivanja, kako redovnih tako i neredovnih snaga Hrvatske na teritoriju Bosne, naročito u zapadnom delu Bosne sa ciljem da se izvede operacija "Oluja".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ću vam pročitati delove iz Rezolucije 802 (UN Security Council Resolution 802) iz 1993. godine, rezolucija Saveta bezbednosti sa pitanjem da li je to identično sa onim što su vaša saznanja. U Rezoluciji 802, 1993. godine se kaže: "Mi smo duboko zabrinuti zbog informacija koje smo dobili od generalnog sekretara koja je dostavljena Savetu bezbednosti 23. januara 1993. godine o ubrzanom i veoma oštrom pogoršanju situacije u Hrvatskoj usled vojnih napada koje vrše hrvatske oružane

snage u području koje se nalazi pod zaštitom snaga UN, to jest UNPROFOR. Oštro kritikujemo te napade koji su doveli do žrtava, kako među pripadnicima UNPROFOR-a tako i među civilnim stanovništvom. Duboko smo zabrinuti i zbog nedostatka saradnje od strane srpskih lokalnih vlasti u zonama pod zaštitom UNPROFOR-a.”

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, malo smo zbunjeni. Ovo je Rezolucija 802.

SUDIJA KVON: To je dokazni predmet D66.

TUŽILAC NAJS: Da, ali ovde se mešaju Rezolucije 743, 762 i spominje se još neka druga.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali sad smo prešli na Rezoluciju 802, a to je dokazni predmet D66.

TUŽILAC NAJS: Da, D66, u redu je da se to spominje ukoliko je to spominjano tokom unakrsnog ispitivanja, ali ne i inače.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, moram da vam skrenem pažnju koliko je sada sati. Sad je skoro 14.10. Trebalo je da završimo sa radom u 13.45. Jedan drugi predmet počinje u ovoj sudnici u 15.00, prema tome imamo samo još pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro onda ću da preskočim sve ... Imate istragu o Medačkom džepu, to je Savet bezbednosti UN, aneks 7, istraga o Medačkom džepu, 28. decembar 1994. godine i onda objašnjava: “Operacija Medački džep predstavlja vojnu operaciju Republike Hrvatske” i tako dalje i onda o Medačkom džepu u septembru 1993. godine i mislim da je, samo da pročitam, “9. septembra oko 600 pripadnika ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da li ovde postoji neko pitanje? Meni se čini da se ovde samo čita tekst, ne vidim neko pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, u tome i jeste problem. Vi čitate iz rezolucije, a ne postavljate pitanje, a ja ne želim da vas brzam. Ako niste završili sa vašim ispitivanjem, onda će ovaj svedok morati da se vrati sutra ujutro i to bi bilo dosta loše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, završiću sa ovim pitanjem, evo da ne bude to dosta loše, da svedok bude slobodan, završiću, samo četiri reda iz ovog materijala Ujedinjenih nacija, gde kaže: "9. septembra oko 600 pripadnika hrvatskih snaga su napali Medački džep koristeći minobacače, tenkovsku vatru, pešadiju. Hrvati su napali iz pravca severoistoka i pobili ili proterali srpske branitelje uništivši srpsku odbranu u području Čitluka i okolnim selima". Da li se ovo slaže sa vašim saznanjima o napadima na zone i uopšte na taj Medački džep. Šta vi uopšte o tome znate? Ovo su sve materijali Ujedinjenih nacija i to dokumenti Ujedinjenih nacija. Da li se to slaže sa vašim saznanjima iz tog vremena?

SVEDOK BARIO – ODGOVOR: Da, to se poklapa sa onim šta ja znam i to potvrđuje moje svedočenje. Dakle, mi se sada vraćamo na septembar 1993. godine, na Medački džep. Ovo je bila treća agresija koju su hrvatske snage izvele protiv zaštićenih zona UN. Ovo je bila operacija "Spaljena zemlja" koju je izveo general Bobetko, o kojoj je on sam pisao u knjizi "Sve moje bitke". To je naslov njegove knjige. On je priznao da je napad na Medački džep bio planiran na najvišem nivou u okviru hrvatske države i da su mnogi generali učestvovali u tome, uključujući Mirka Norca, Agima Čekua i Antu Gotovinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Bario, preskočiću preostala pitanja da bismo završili. Hvala, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Bario, što ste došli na ovaj Međunarodni sud da svedočite. Ovim se završava vaše svedočenje, sada možete da idete. Mi nastavljamo sa radom sutra u 9.00.